

LITIJSKI predilec

GLASILO PREDILNICE LITIJA

Leto XVII.

Litija, december 1976

Številka 12

Litijski predilec izhaja enkrat mesečno. Urejuje uredniški odbor: Branko Bizjak (glavni in odgovorni urednik), Albin Ankon, Martina Kralj, Marjan Sonc, Niko Stamatovski, Matic Malenšek. List dobijo člani kolektiva in upokojenci brezplačno. Tisk in klišej: Gorenjski tisk, Kranj

Letošnje izkušnje nas obvezujejo

Mnogo lepega smo napisali in povedali ob našem devetdesetletnem jubileju, ki smo ga praznovali z vso veličino. Prehojena pot je bila zdaj trnova in težka, pa zopet svetla in uspešnejša. Vseh devetdeset let se je kolektiv razvijal in razširjal, ter dosegel velike družbene dosežke. Kot rečeno, bogata devetdesetletna zgodovina je za nami, vendar z mislimi vsega lepega, uspešnega in vsega, ki nas je postavilo v sam vrh tekstilne

industrije. Ob tej radosti nismo slutili, da je prav leto, ki je za nami, prineslo mnogo težkih preizkušenj, znaten padec uspešnosti poslovanja. Nedosledno izvajanje stabilizacijskega programa je pripomoglo, da so bili učinki gospodarjenja slabši, čeprav ob nekaterih pozitivnih proizvodnih kazalcih, kot povečanje proizvodnje in produktivnosti. Mnogo je bilo tudi objektivnih težav: zamrznjene cene, podražitve surovin in

ostalega materiala, povečane dajatve itd. Zavedamo se, da tako objektivne kot subjektivne težave in posledice obeh, nosi kolektiv sam, njihovi odgovorni samoupravni organi in odgovorni delavci, strokovnjaki, kakor tudi politične organizacije v kolektivu. Slab finančni uspeh, kakorkoli povzročen, zmanjšuje ekspanzijo razvoja, zmanjšuje osebni in družbeni standard, zastruje notranje odnose, kar vse skupaj

lahko ima daljnosežne posledice v nadaljnjem delu in razvoju kolektiva.

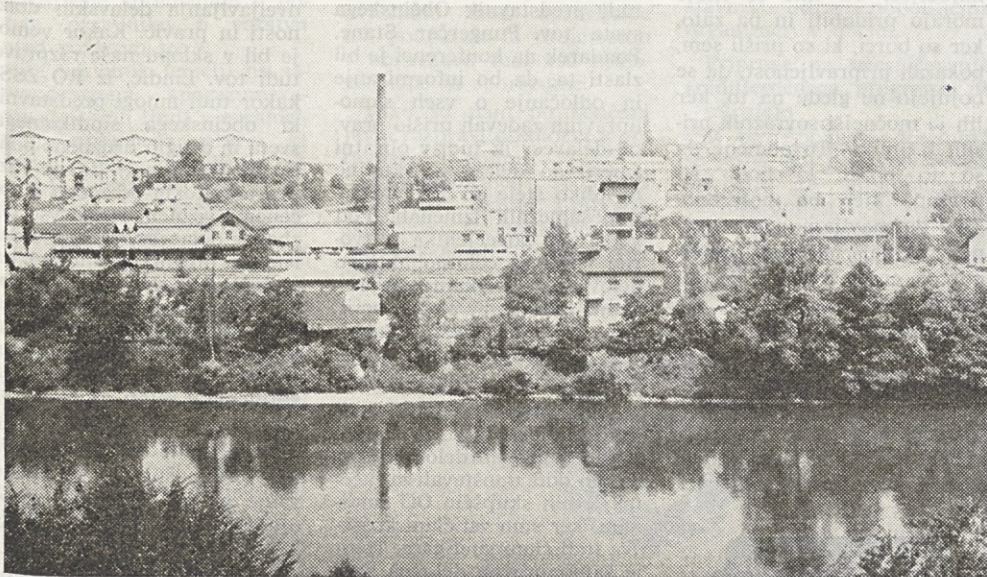
Zato moramo prav ob letošnjem težkem spoznanju, slabem gospodarskem uspehu, usmeriti vse svoje moči in sile, volje in znanje v vse tisto, kar še ovira boljše dosežke v proizvodnem in finančnem uspehu. Mislim, da novo leto ne sme biti za nikogar leto lagodnosti, neprizadetosti, odmaknjenosti od problemov, s katerimi se vsakodnevno srečujemo, temveč obratno: zavestna aktivnost v izvajanju nalog, varčnost in dobro gospodarjenje vseh, odgovornost za opravljeno delo in to ne samo tistih, katerih delo je mogoče meriti, temveč tudi onih, ki kot organizatorji, vzdrževalci, vodje obra-

tov in oddelkov, direktorji sektorjev, nosijo pomemben delež pri uspehu ali neuspehu podjetja.

Ne smemo dovoliti, da bi nam kolo zgodovine obrnilo hrbet, da bi bili primorani delati in ustvarjati in se boriti za sedanost. Doseči moramo takšne uspehe, da bo kolektiv lahko razmišljal, ustvarjal in gradil za prihodnost, za poznejše rodove.

Zato ob koncu leta želim, da bi kolektiv v novem letu dosegel takšne poslovne uspehe, ki bi mu omogočili pričeti gradnjo novo zastavljenih in programiranih investicij. Ob koncu želim vsem članom kolektiva obilo delovnih uspehov in osebne sreče v novem letu 1977.

Jože Mirtič,
glavni direktor

Zdravo, srečno
in uspehov polno

ново leto **1977**

PREDILNICA LITIJA

Ob prazniku občine

Občina Litija slavi svoj praznik v počastitev boja II. Stajerskega bataljona na Tisju, ki je bil dne 24. decembra 1941. Pomen tega boja je bil za nadaljnji razvoj narodnoosvobodilnega gibanja v naši občini izreden. Polagoma so se začele širiti vse oblike političnega in oboroženega odpora proti sovražniku. Ko zremo danes na ta mejnik narodnoosvobodilnega boja in v mislih preletimo vso štiriletno borbo, smo prepričani, da je naš delovni človek, prevzet z mislijo na odpor proti tujemu in domačemu sovražniku, izpolnil svojo narodno in revolucionarno nalogo.

V tistih letih smo postavljali temelje na katerih gradimo danes. Ves povojni razvoj, vsa leta pa tudi to, z mnogimi dogajanjmi, akcijami, prizadevanji, z enim samim ciljem kako omogočiti vsakemu posamezniku kakor nam vsem lepši, ne samo jutrišnji, ampak že današnji dan. V gospodarskem in družbenem življenju občine so nastajale v vsem tem obdobju velike gospodarske in socialne spremembe, s solidarnostno akcijo tako v vsej občini kot v posameznih krajevnih skupnostih, organizacijah združenega dela in društvenih organizacijah smo zagotavljali

čedalje boljše življenjske in delovne pogoje našega občana in delavca. Izhajajoč iz samoupravnega položaja delovnega človeka, ki je opredeljen s tem, da je lahko le delo skupaj z rezultati merilo življenjskega standarda, smo v preteklih letih stremeli za tem, da je bilo vloženih veliko sredstev v nove gospodarske naložbe, pa tudi v razne objekte družbenega standarda. V vseh teh letih smo dodobra spremenili podobo občine, iz prejšnjega zelo nerazvitega kmetijskega območja postajamo industrijska občina, ki čedalje bolj razvija svoje osnovne funkcije na vseh družbenih področjih tako, da so zagotovljeni čimbolj normalni delovni in življenjski pogoji ljudi.

Tudi to leto je simboličen izraz našega dosedanjega dela. Spomnimo naj se ponovno na zelo uspeli referendum za novi zdravstveni dom, ki v bistvu predstavlja ne samo konkretno politično akcijo temveč najbolj množično opredelitev občanov in delavcev za politiko, ki smo jo skupaj zasnovali in jo tudi odgovorno skupaj izvajamo.

Ob občinskem prazniku čestitamo delavcem Predilnice Litija in občanom!

J. D.

Litija

Ob 35-letnici

Dne 22. decembra 1941 je bila po sklepu Centralnega komiteja KPJ ustanovljena I. proletarska brigada, in sicer v mestecu Rudu, v jugovzhodnem delu Bosne ob reki Lim.

S formiranjem I. proletarske brigade je vstaja jugoslovanskih narodov prerasla v pravo narodnoosvobodilno vojno proti okupatorjem in domačim izdajalcem. Ker je bila I. proletarska brigada prva regularna enota jugoslovanske Narodnoosvobodilne vojske, praznujemo vsako leto 22. december kot Dan jugoslovanske ljudske armade.

Pred ustanovitvijo Prve proletarske brigade je tovariš Tito pojasnil borcem, zakaj se bo brigada imenovala proletarska. Dejal je:

»...V proletarskih brigadah, zdaj v tej, prvi, kasneje pa tudi v drugi in v vseh, ki jih bomo še ustanovili, ne bodo samo delavci, pač pa

tudi kmetje in drugi rodoljubi. Toda delavci bodo jedro teh brigad. Zato, ker le-ti lahko najbolj razumejo bistvo boja, morajo imeti v tem boju vodilno vlogo. Pokazati morajo, da so v tem

Takoj po ustanovitvi te brigade so napadli Vrhovni štab in brigado v Rudem Italijani in četniki. Ker ti niso dobro vedeli, kakšne in katere partizanske sile so bile v Rudem, so mislili, da bodo lahko na

šegrada. Po celodnevni borbi sta bili prvi dve koloni vrženi nazaj, kolona pa, ki je prodirala iz Višegrada, je bila popolnoma uničena in je v rokah brigade ostal zelo velik vojaški plen.

Iz Rudega je odšel Vrhovni štab z brigado preko Medvedje in Rogatice na Romanijo. Ta prihod v Bosno je imel izredno dobre posledice. Tako Vrhovni štab in Prva proletarska brigada nista samo rešila kritičnega položaja v vzhodni Bosni, temveč položila tudi solidne temelje za nadaljnje brigade in njihovo delo. Povedano drugače: kar je bilo formalno začeto 21. decembra 1941, se je dopolnjevalo in kalilo v štiriletnih krvavih borbah, dobilo pomladi 1945 prvič uradno ime Jugoslovanska armada, nekaj let po osvoboditvi pa ime Jugoslovanska ljudska armada, ki je danes največji in najsolidnejši porok ne samo naše svobode, temveč tudi verno poročstvo zdravega in uspešnega razvoja naše socialistične domovine.

B. B.

boju najbolj vztrajni, da se bojujejo ne samo zase, ampak tudi za kmete, za osvoboditev vsega ljudstva.

hitro obračunali s partizani. Na Rudo so prodirali iz treh smeri: iz Priboja po dolini Lima, od Bijelih Brd in iz Vi-

Delavci morajo vedeti, zakaj se bojujejo, ker če se bodo bojevali brez vsake perspektive, ali celo da se jim bo spet vrnil kralj Peter, potem se ne bodo bojevali. Rekel sem, da želimo, naj se te enote imenujejo »proletarske«, ker to nalaga vsakemu borcu največje prizadevanje za to, da je vzor, kako se je potrebno bojevati. Tudi to sem rekel, da bomo ustanavljali tudi druge enote, ne samo proletarske. Toda proletarske morajo biti vzor kot vsestransko najboljše. To ime si enote morajo pridobiti in pa zato, ker so borci, ki so prišli sem, pokazali pripravljenost, da se bojujejo ne glede na to, ker jih je močnejši sovražnik prisilil k umiku. To pomeni, da so to borci, ki bodo šli povsod, kjer bo potrebno. Zdaj ustanavljamo enote redne vojske, ne partizanske odrede, enote, ki bodo šle tja, kamor bodo poslani, ne pa terenske partizanske enote. Zato bodo nosilke borbenosti v vseh krajih, tudi tam, kjer se vstaja še ni razmahnila. Obenem bodo širile bratstvo in enotnost, ker bodo v teh enotah Srbi, Hrvati, Slovenci

Letne konference OO sindikata

Vse štiri osnovne organizacije sindikata v Predilnici Litija bodo do januarja 1977 izvedle svoje letne skupščine. Vršil se je že pripravljani sestanek konference OO sindikata, katerega se je udeležil tudi predstavnik Občinskega sveta tov. Pungerčar Stane. Poudarek na konferenci je bil zlasti ta, da bo informiranje in odločanje o vseh samoupravnih zadevah prišlo prav, od delavcev in tudi v obratni smeri, do delavcev. Skupine bi lahko štele do 60 delavcev v posameznih izmenah. Pod vodstvom poverjenika bi tvorile jedra za celotno aktivno delovanje sindikalne organizacije. Sindikalne organizacije naj bi bile med drugim tudi organizator samoupravnih odnosov v podjetju.

Na konferenci smo tudi predlagali, da bi se že sestanki samoupravnih delovnih skupin po odd. upoštevali za začetek letnih skupščin OO sindikata, ker smo vsi člani kolektiva tudi člani sindikata. Tako je samoupravna delovna skupina uprava že imela svoj sestanek. Oddelki predpredilnica, predilnica in sukalnica pa ga bodo še imeli. Točke na teh sestankih bodo naslednje:

- utrditev samoupravljanja
- rezultati tekmovanja
- izvajanje stabilizacijskega programa
- obravnava predvidenih investicij s cilji ukinitve nočnega dela
- razna problematika glede nagrajevanja, norm, izostankov itd.

Odbori OO sindikata bi se morali sestati tudi s štabom

za izvedbo javne razprave zakona o združenem delu in pregledati kako se je izvajala. Kakor vemo, je bila ta razprava temeljita v Predilnici Litija. Podane so bile tudi analize obstoječega stanja in uveljavljanja delavskih dolžnosti in pravic. Kakor vemo, je bil v sklopu naše razprave tudi tov. Lindič, iz RO ZSS, kakor tudi mnogi predstavniki občinskega sindikalnega sveta in drugih družbeno-političnih organizacij. Javna razprava je tekla po točno določenem »voznem redu« vse do zborov delavcev. Najlepše darilo za praznik republike pa je bilo, ko so v zvezni skupščini sprejeli osnutek zakona. Postavljen pa je tudi rok po katerem se morajo stvari urediti po zakonu. Konferenca sprejema v celoti predloge, ki obvezujejo vse nosilce nalog v nadaljnjih družbenopolitičnih aktivnostih za uresničevanje ustavne vsebine samoupravljanja v smislu zakona o združenem delu.

Osnovne organizacije sindikata morajo s poslovnimi organi proučevati in se zavzemati za uresničitev takih družbenoekonomskih odnosov in samoupravne organiziranosti, ki bodo zagotovili dosledno uveljavitev zakona o združenem delu. Posebej je treba proučiti delegatske odnose in sistem informiranja. Tudi samoupravni akti morajo biti predloga za uresničevanje neodtujljivih pravic delavcev.

Koprivnikar Pavel

in drugi. Večina je seveda Srbov, toda glede na to, da so večinoma delavci, sodim, da se te enote morajo imenovati »proletarske«, da ti ljudje vedo, da so borci enote, ki nosi ta časten mednarodni naziv.«

Iz zasedanja DS

STANOVANJSKI PRISPEVEK

Ponovna vezava pri banki

V decembru letos je potekel rok vezave za 276.061,53 dinarjev sredstev stanovanjskega prispevka, ki smo ga v letu 1966 vezali pri Ljubljanski banki.

Delavski svet je na zasedanju 19. 11. 1976 sklenil, da ta sredstva ponovno vezemo pri isti banki še za 10 mesecev. Ta sredstva bomo skupaj s pripadajočimi obrestmi vezali za dobo 20 let po 2 % obrestni meri in čakalno dobo 10 mesecev. Po 10 mesecih, tj. jeseni prihodnje leto, bomo lahko pri banki najeli stanovanjsko posojilo v višini 210 % od gornje vsote, katerega bomo porabili za nakup stanovanj in za kreditiranje gradnje naših delavcev.

V OBRAVNAVI JE

Pravilnik o varstvu pred požarom

Delavski svet je na zasedanju 19. 11. 1976 dal v obravnavo kolektivni Pravilnik o varstvu pred požarom. Še pred koncem leta bomo ta pravilnik obravnavali na zborih kolektivov.

V letu 1971 je DS že sprejel pravilnik o požarnem redu, ki je predpisoval splošne določbe, odgovornost služb do požarnega varstva, izobraževanje in druge požarnovarnostne ukrepe. V januarju letos pa je skupščina SR Slovenije sprejela zakon o varstvu pred požarom, ki določa, da morajo tak pravilnik, vključno z vsemi novostmi zakona, sprejeti tudi vse delovne organizacije.

Bistvene spremembe v novem pravilniku o varstvu pred požarom so:

Ta pravilnik temelji na samoupravnem sporazumevanju delovnih ljudi v organiziranju požarnega varstva, ki imajo pravico in dolžnost na temelju družbene samozaščite zagotoviti požarnovarne delovne razmere v OZD.

Z dogovarjanjem v samoupravni interesni skupnosti za varstvo pred požarom občine Litija usklajujejo delovni ljudje politiko in druga za družbo pomembna vprašanja s področja varstva pred požarom.

V skupščino občinske skupnosti za varstvo pred požarom izvolijo zbori delovnih ljudi OZD delegate, ki sodelujejo v zboru delegatov delovnih ljudi in delegatov delavcev in članov gasilskih organizacij.

Po Zakonu o varstvu pred požarom so povečane pristojnosti republiške in občinske požarne inšpekcije. Požarni inšpektor daje soglasje k novozgrajenim objektom in za protipožarne naprave. Izdaja izvršilne odločbe z navedbo rokov za odpravo pomanjkljivosti. Ima pravico prepo-vedati delo in obratovanje, če OZD grobo krši predpise in obstoja neposredna nevarnost za večji požar. Kontrolira, če OZD nabavlja le stan-

dardno gasilsko opremo in orodje. Požarni inšpektor ima pravico delavca, ki kljub opozorilu kadi, uporablja odprt ogenj na nedovoljenih delovnih mestih in ne odstranjuje vnetljivih snovi iz požarno ogroženih prostorov — kaznovati s 50.— din, odgovorno osebo pa na licu mesta s 100.— din, Delovna organizacija pa je lahko kaznovana od 25.000 do 50.000 din, če krši, oz. ne izvaja posameznih določb zakona.

Delavec pa je lahko kaznovan do 10.000 din kadar opazi da grozi neposredna nevarnost izbruha požara in tega ne pogasi, če to lahko stori sam brez nevarnosti zase in za drugega, ali ne obvesti o nastanku požara odgovornih oseb.

Kdor se ne odzove pozivu vodje gašenja in ne sodeluje pri gašenju požara, reševanju ljudi ali premoženja, je prav tako kaznovan. Kaznovan pa je tudi poveljnik gasilske enote (dežurni gasilec), ki se ne odzove brez opravičenega vzroka pozivu za pomoč pri gašenju požara in reševanju.

Izobraževanje o varstvu pred požarom in drugi preventivni ukrepi se v novem pravilniku bistveno ne razlikujejo od vsebine dosedanjega Pravilnika o požarnem redu, vnašamo le dopolnitve sprejetega zakona.

Samoupravni sporazumi o temeljih planov Ljubljanske banke za obdobje 1976—1980.

Glede na to, da imamo pri Ljubljanski banki, podružnici Ljubljana in podružnici za kreditiranje stanovanjskega gospodarstva svoje deleže, se uvrščamo med upravjalce teh podružnic in prejemo v obravnavo tudi vse njihove plane in sporazume.

Tako so nam po končani javni razpravi predložili v obravnavo in podpis:

— samoupravni sporazum o temeljih planov Ljubljanske banke za področje vseh jugoslovanskih poslovnih enot,

— samoupravni sporazum o temeljih planov za isto obdobje za podružnico Ljubljana,

— samoupravni sporazum za štiriletno obdobje podružnice za kreditiranje stanovanjske izgradnje,

Na osnovi obrazložitve zakonskih služb ter predloga strok strokovnega kolegija je DS soglašal z navedenimi tremi sporazumi. Predlagal je le, da se vnese v temelje planov podružnice Ljubljana tudi določilo, ki bo dajalo prednost kreditiranju investicijskih naložb za odpravo nočnega dela za ženske. Predlog je utemeljen s tem, da je skupščina SFRJ podpisala mednarodno konvencijo za odpravo nočnega dela žena do leta 1978. To pa ne bo mogla uresničiti industrija sama, in še predvsem predilnica, brez izdatne kreditne podpore banke.

Skupščini obeh Ljubljanskih podružnic sta bili 9. oziroma 10. decembra. Kot delegata naše delovne organizacije sta se ju udeležila Andrej Kralj, podružnice pa sta stanovanjsko kreditiranje pa Marjan Sonc.

PO REELEKCIJSKEM RAZPISU — ponovna imenovanja

Po razpisu, ki ga na osnovi določil statuta objavljamo za vodilna delovna mesta vsaka 4 leta, sta bila na seji DS 19. novembra ponovno imenovana za glavnega direktorja tov. Jože Mirtič, za direktorja komercialnega sektorja pa tov. Tone Pavliha.

Glavni direktor je obvestil razpisno komisijo, da prevzema to dolžnost le za obdobje 1 leta, v dogovoru s predstavnikmi družbenopolitičnih organizacij v občini.

Priprave na uresničevanje srednjeročnega programa ne mirujejo

V prvi polovici decembra se je na seji ponovno sestala komisija za programiranje razvoja podjetja, ki vodi priprave na uresničevanju sprejetega srednjeročnega programa.

Omeniti je treba, da je po obstoječih predpisih treba za vsako večjo investicijo, med katere sodi tudi naša, dobiti soglasje republiške in zvezne gospodarske zbornice. Ta soglasja temeljijo na pristanku vseh večjih proizvajalcev (v našem primeru preje) in tudi potrošnikov, da soglašajo z nameravano investicijo.

Tako je najprej sklicala tak sestanek republiška gospodarska zbornica v Ljubljani, in izdala ugodno soglasje. Kasneje pa je sklicala sestanek z jugoslovanskimi proizvajalci in potrošniki preje Zvezna gospodarska zbornica, v Litiji. Tudi tu je bilo doseženo soglasje, in smo že prejeli uradno odločbo. Vsa navedena dokumentacija je šele osnova za razgovore pri banki. Kot smo že večkrat ob sprejetju programa, in kasneje, obravnavali, investicij ne bomo mogli sami brez močne kreditne podpore banke. Obrniti se nameravamo na Ljubljansko banko, pri kateri imamo naložen svoj denarni delež.

Medtem pa bodo naše strokovne službe v podjetju ponovno obdelale izdelani program in izdelale nekatere dopolnitve, ki so potrebne predvsem za opredelitev proizvodnega asortimana in tehnologijo predenja glede na različne vrste sintetičnih vlaken.

SAMOUPRAVNA SPORAZUMA V UPORABI

Po opravljeni javni obravnavi in sklepih zborov delavcev, je DS dne 19. 11. 1976 potrdil pravilnost postopka in dal v obravnavo:

— dopolnitve samoupravnega sporazuma o oddajanju stanovanj in dodeljevanju kreditov,

— samoupravni sporazum o izobraževanju,

Izjave, da se strinjajo s pravicami in dolžnostmi, ki jih določata ta sporazuma, je od skupno 1179, podpisalo 997 delavcev, 166 jih je bilo odsotnih, podpisalo jih ni le 16 delavcev.

Samoupravna sporazuma sta torej sprejeta z veliko večino, in sta od 19. novembra 1976, v veljavi in uporabi.

Pred sprejemom plana za l. 1977

Pred koncem leta bomo na zborih delavcev sprejeli še proizvodni in finančni plan za prihodnje leto.

Poglejmo, kakšen je bil postopek za pripravo tega plana.

Na osnovi postavljenih okvirnih količin:

7200 ton enojne preje,

3400 ton sukane preje in

6500 ton previte preje,

ki naj bi jih proizvedli v letu 1977, je komercialna služba zbrala potrebe kupcev po naši preji za prihodnje leto, nato je bil izdelan na osnovi teh potreb podroben program, ki zajema količine in izbor preje po številkah. Pri tem je bilo treba upoštevati naše proizvodne zmogljivosti in izbrati takšen izbor in številke, ob katerih je mogoče doseči največjo proizvodnjo. Pri izbiri proizvodov

smo gledali, da se vključi v proizvodni program čimveč takšnih izdelkov, ki prinašajo kolektivno več dohodka.

Na podlagi planiranih proizvodnih nalog smo planirali tudi potrebno delovno silo. Na bazi vseh teh zbranih podatkov smo pristopili k izdelavi materialne bilance in finančnega plana.

Finančni plan je težko točno opredeliti v pogledu rentabilnosti, ker na začetku leta še nimamo podatkov, če bo mogoče zvišati prodajne cene. Osnovne surovine so se močno podražile, ne vemo za koliko se bodo podražile še ostali materiali, cene preji pa so nespremenjene že od aprila 1974 dalje. O podatkih, na osnovi katerih bomo sprejemali plan, bomo kolektiv obveščali v dnevnikih informacijah.

Manj sredstev za nadaljnji razvoj

Na osnovi devetmesečnega obračuna poslovanja, po katerem nam je zmanjkalo za pokritje dajatev iz dohodka 14.000.000 din, se je DS na predlog strokovnega kolegija in v skladu z zakonskimi predpisi odločil, da znižamo nekatere stopnje amortizacije za vse letošnje leto, tako da bi po novih stopnjah obračunali za 17.000.000 din manj amortizacijskih sredstev. Zaradi znižane amortizacije se bo povečal dohodek podjetja.

Če se poslovni uspeh do konca leta ne bo bistveno poslabšal, bomo na ta način ustvarili za toliko več dohodka. Predvidevamo, da bomo tako lahko pokrili vse obveznosti po zaključnem računu za leto 1976 iz dohodka, mogoče bo ostalo tudi nekaj sredstev za sklad skupne porabe (iz katerega izplačujemo regres za letni dopust, jubilejne nagrade, delno stanovanjsko gradnjo, itd.).

Omeniti pa je treba, da tudi obračun za desetmesečno obdobje rezultata ni izboljšal. Ustvarjeni dohodek v 10 mesecih ne zadostuje za pokritje obveznosti iz dohodka že v višini 16.000.000 din, čeprav so na podlagi sprejetih ukrepov vse službe že pristopile k akciji za iskanje in izkoriščanje notranjih rezerv. Potrebno bo še intenzivneje iskati rešitve, da se popravi finančni rezultat.

Če v naslednjih 2 mesecih ne bomo dosegli izboljšanja, bo potrebno znižati še preostale amortizacijske stopnje na najnižjo možno mero, na minimalne stopnje. Znižana amortizacija pa pomeni osiromašenje zbranih sredstev za obnovo in nadaljnji razvoj podjetja. Pomeni pa tudi kasnitev začetka uresničevanja sprejetega srednjeročnega programa **M. Kralj**

PRIZNANJE

SINDIKALNIM ORGANIZACIJAM "PREDILNICE" LITJA, KOT PRIZNANJE

ZA VEČLETNO NESEBIČNO DELO V KORIST UPOKOJENCEV

D A J E

DRUŠTVO UPKOJENCEV LITJA

TAJNIK:

Lojze STANIČ

LITJA, 23. 11. 1976.

PREDSEDNIK:

Marjan ŠERUGA

Priznanje sindikalnim organizacijam Predilnice Litija

Za domovino — s Titom naprej!

Za nami je praznik naše republike, 29. november. Odrasli smo ga praznovali na različne načine, z različnimi proslavami, bolj ali manj slovesno.

Prav poseben praznik pa predstavlja ta praznik v življenju naših najmlajših šolarjev, prvošolcev — cicibanov. Postali so pionirji.

V šoli se za ta dogodek pripravljajo že dalj časa. Otroke seznanijo s pravim likom pionirja, z njegovim delom in z delom njihovih prednikov — pionirjev v NOV. Ponavljajo prisego, poslušajo in pejejo pionirsko himno in druge pionirske pesmi.

si kape in rutice lepo spravi-jo, ker jih bodo rabili še večkrat v letih, ko bodo pionirji. Deklico je vprašala, zakaj ne more imeti oboje shranjeno doma. Povedala ji je: »Ko sem prišla domov, me mama ni niti pogledala, očka pa je dejal, da mu bo vse to prišlo prav pri naslednji maškera-di.« Tovarišica je punčko razumela, in je ustregla njeni želji. Ni pa mogla razumeti njenih staršev, da so s takim

Prvošolčki so z zanimanjem sledili kulturnemu programu, ki ga je za to prilžnost pripravil dramatski krožek

Vzgojitelji poskrbijo, da bi ostal otrokom ta praznik v lepem spominu. Pripravijo jim proslavo, pogostijo jih in še s primerno igrico zaključijo prireditve. Kako ponosni odkorakajo domov, z rdečimi ruticami okrog vratu in pionirskimi kapicami na glavi. Vsak se ozre za njimi, vsi jih radi gledajo.

Tudi starši morajo poskrbeti, da ta dogodek ne gre neopazno mimo v najožjem družinskem krogu. Res so starši prezaposleni in večkrat ne najdejo odvolj časa za otroke, vendar naj bi le bil ta dogodek lep uvod v večdnevno praznovanje 29. novembra.

Tovarišica učiteljica 1. razreda mi je pripovedovala, kako se spominja deklice, ki ji je po praznikih vsa žalostna prinesla kapo in rutico, naj ju shrani, da bo imeli pripravljene za druge proslave. Otrokom namreč povedo, naj

omalovaževanjem in podcenjevanjem sprejeli otroka. S tem so mu podrli vse veselje in ideale, ki si jih je ustvaril. Z veliko večjim veseljem in zadovoljstvom je poslušala druge otroke, ki so pripovedovali, kako so jih doma lepo sprejeli, da jim je mamica ta dan skuhala najljubšo jed, da jim je kapo in rutico lepo spravila, tudi zlikala, če je bilo potrebno. Še več! Med prazniki so lahko rutico in kapico nosili, ko so šli na obisk k sorodnikom ali na izlet

Niso to sentimentalnosti. Otrok s tem dnem stopa v posebno obdobje svojega življenja, v obdobje šolarja — pionirja. Ta doba ni kratka, saj traja osem let, kolikor časa je otrok pionir. Koliko stvari si mora v tem času osvojiti; in pravila pionirske organizacije, če se dosledno izvajajo, niso zadnji tvorec pri vzgoji mladega rodu.

»Obljubljam, da bom zvest tovariš in dober človek...« To je le del svečane pionirske zaobljube

Nekoč je bil med mladimi prvošolci zelo nediscipliniran in razbrzdani deček. Bil je pretepač in skrajno neubogljiv. V pretepanju mu ni bil kos še kak starejši šolar. Tovarišica učiteljica mu je ves čas obljubljala, da ne bo sprejet med pionirje, če se ne poboljša. Ker ni nič pomagalo, je v soglasju s starši in osatlimi vzgojitelji obljubo izpolnila. To je zaleglo. Poboljšal se je in ob novoletni jelki so mu pripravili lep sprejem v organizacijo. Od tedaj ni bilo več težav z njim.

Zakaj ne bi starši tudi po svoji strani v tem pogledu sodelovali z vzgojitelji, s šolo? Ali je potem čudno, če se že pri najmlajših v osnovni šoli pojavljajo razni izpadi, da ne rečem celo huliganstvo?

Da, tudi to se zgodi. Pionirska organizacija ima svoj statut, svoja pravila. Kdor jih ne upošteva, je lahko izključen iz organizacije. To pa je lahko kazen ali vzgojni ukrep le za tiste, kjer tudi domeni pionirsko organizacijo in njeno delo, njene vzgojne momente.

Starši, potrudite se, da ob tem prazniku, ob tem vstopu

otrok v novo obdobje njegovega življenja, prispevate svoj delež. Vzgojitelji ne zahtevajo veliko od vas. Naj bo ta praznik tudi vaš praznik, praznik vse družine, lep uvod v praz-

novanje 29. novembra. Le tako bomo dosegli to, kar želimo in kar je prav gotovo želja vsakega izmed staršev, ki želi imeti dobrega in pravilno vzgojenega otroka.

Najmlajši pionirji osnovne šole Litija

Teden Komunista

Letošnji teden Komunista s temo »Človek, delo, kultura«, ki ga prireja uredništvo slovenske izdaje tega lista z vodstvi in organizacijami ZKS, traja v vseh občinah, na ljubljanski in mariborski univerzi, od 17. maja do 25. decembra.

Izvršni komite predsedstva CK ZK Slovenije je na seji, ki jo je 11. maja vodil sekretar Franc Šetinc, na gradbišču jedrske elektrarne Krško, obravnaval osnutek programa letošnjega tedna Komunista v Sloveniji. Izvršni komite je sklenil, da bo o tej akciji, ki jo bo usklajevala delovna skupina za spremljanje tedna Komunista pri Izvršnem komiteju predsedstva CK ZKS, v posebnem pismu, seznanil vse občinske in druge organizacije ZK Slovenije.

Namen te akcije je približati kulturo delovnemu ljudstvu, da bi postala last svobodnega delovnega človeka. V litijski občini bodo trajali tedni Komunista do 8. 2. 1977 slovenskega kulturnega praz-

nika. Pripravili bomo oceno kulturnega stanja v naši občini. Do 15. 1. 1977 bodo obravnavali oceno v vseh organizacijah ZK krajevnih skupnosti in v OZD oziroma TOZD, jo povezovali s stanjem kulture

na svojem področju in iskali rešitve, da bi z nadaljnjim delom stanje izboljšali. Celotna akcija se bo zaključila z javno tribuno in občinsko konferenco ZKS. Tam bomo sprejeli konkretne naloge za izboljšanje kulturnega položaja. Ves čas bodo tudi različne kulturne prireditve v posameznih krajevnih skupnostih in OZD (likovne razstave, koncerti, ustanavljanje marksističnih kotičkov...). Seveda pa bodo take prireditve, akcije... trajale še po zaključku tedna Komunista. To naj bi postalo trajno, da bi dosegli povezavo človeka z delom, dela s kulturo in kulturo z vsemi ljudmi.

Več o poteku teh akcij bomo objavili v naslednji številki našega glasila.

Kadrovske vesti

PRISLI V MESECU NOVEMBRU 1976

3. 11. 1976 — Cerovšek Cilka, Šmartno, Zavrstnikl — čistilna kolona predilnice bombaža,

15. 11. 1976 — Berdajs Janez, Šmartno, Leskoviča 4 — čistilnica, 1. izmena,

15. 11. 1976 — Rupar Alojzija, Šmartno 18 — predilnica sintetične, 3. izmena,

22. 11. 1976 — Mlakar Marija, Šmartno, Volčja jama 15 — čistilna kolona sukalnice.

ODSLI V MESECU NOVEMBRU

30. 10. 1976 — Mohar Ana, Kresnice 36, čistilna kolona predilnice bombaža — invalidska upokožitev,

10. 11. 1976 — Klančar Anton, Litija, Cesta Zasavskega bataljona 7, predilnica bombaža, 2. izmena — odhod v JLA,

17. 11. 1976 — Černe Jožefa, Litija, Rozmanov trg 14, rezerva predilnice — upokožitev,

20. 11. 1976 — Štrus Milka, Šmartno, Ščit 8, sukalnica, 3. izmena — pisni sporazum,

30. 11. 1976 — Sircelj Mariča, Prežganje, Račica 3, predilnica bombaža, 1. izmena — pisni sporazum.

Poškodbe pri delu

V mesecu novembru ni bilo poškodb.

Varno delo z viličarji

Tudi v naši delovni organizaciji transport z ročnimi vozički in premik izdelkov s kovinsko kljuko v vedno večji meri zamenjujejo viličarji.

V zunanjem transportu je prevoz surovin in samo skladiščenje surovin in izdelkov že skoraj v celoti mehaniziran.

Prevoz tovorov med predpredilnico, predilnico in oddelkom sukalnice opravljajo

premagujejo večje razdalje in vzpone. So primerni za slabši teren. Viličar z dieselskim motorjem je stalno pripravljen za delo, lahko tudi v več izmenah.

Slabe strani dieselskih viličarjev so izpušni plini. Zato niso primerni za zaprte, zlasti slabo zračene prostore. Izpušni plini povzročajo tudi smrad in s sajami onesnažujejo prostor. Hrup, ki ga povzroča dieselski motor, moti in slabo vpliva na voznika in ljudi, ki delajo v bližini.

no ogledalo, ki zagotavlja pregled prevoza.

Varnostno ogledalo bo potrebno namestiti tudi na ovinku prehoda k mehaničnim delavnicam.

Transportne poti morajo biti označene z vidno belo črto. Pot mora biti 60 do 75 centimetrov širša od širine bremena oziroma vozila. Pri dvosmernem prometu se ta vrednost poveča za 50%. Transportne poti morajo biti opremljene z prometnimi znaki in osvetljene. Voznik viličarja ali odgovorna oseba, ki bi zahtevala večjo hitrost kot je dovoljena, odgovarja disciplinsko, upravno kazensko, odškodninsko in kazensko.

Vozniki viličarjev morajo navodila za varno delo dobro proučiti. To velja tudi za njihove pomočnike oziroma delavce, ki delajo neposredno z njimi. Pri nas bomo morali določiti čas prevoza z viličarji, ker hodijo po transportnih poteh na delo in z dela delavci, posamezne poti se tudi križajo. Hrup pa močno ovira storilnost dela pisarniških delavcev.

Vozniki viličarjev na motorni ali električni pogon morajo imeti izpit vsaj iz A kategorije, opraviti morajo ustrezni tečaj in izpit s področja upravljanja viličarjev (Republiški zakon, Uradni list SRS št. 22/66 z dne 7. 7. 1966, čl. 7). Samo vozniki, ki imajo izpite in zahtevano znanje, lahko opravljajo z vozilom. Voznik viličarja mora biti zdrav in umsko sposoben za delo z viličarjem. Voznik je osebno odgovoren za vozilo, ki ga upravlja, za tovor, ki ga transportira in za varnost drugih.

Tudi pri nas smo imeli že dve nezgodi. Pred leti se je voznik prevrnil z viličarjem iz rampe na industrijski tir, v drugem primeru je voznik med vzvratno vožnjo poškodoval drugega voznika.

Več kršitev je zaradi prehitre vožnje vozil na prehodih.

Voznik viličarja ima določene in predpisane dolžnosti pred delom, med delom in po delu. Pred delom mora pregledati vozilo in ugotoviti

ali je brezhibno; kontrolirati pnevmatike in kontrolirati tlak v njih; iz gum odstraniti morebitne kovinske delce — ostružke, kamenje, steklovrine in podobno; kontrolirati delovanje zavor in delovanje hidravličnega sistema za dviganje in premikanje tovara, zlasti če hidravlika pod tovorom ne spušča in kontrolirati ostale varnostne naprave. Pri viličarjih na baterijski pogon mora voznik ugotoviti stanje akumulatorja, če je brezhiben in če je dovolj poln, če so čepi na akumulatorskih celicah priviti.

Pri viličarjih z dieselskim motorjem mora voznik kontrolirati količino olja v karterju, v visokotlačni tlačilki za gorivo in v filtru za zrak, kontrolirati količino hladilne tekočine v hladilniku, količino goriva v rezervoarju in kontrolirati, če je motor čist, da se prepreči požar.

Pri nas imamo posebno vzdrževalno službo za vzdrževanje viličarjev, tedenske preventivne preglede in za ostalo vzdrževanje, ki je potrebno in predpisano.

Med delom mora upoštevati voznik navodila za varno delo z viličarji. Pri vožnji po tovarniškem dvorišču in v oddelku upoštevati predpise

in tudi interna navodila. Nadzorovati mora delovanje celotnega vozila, opazovati instrumente na vozilu in s sluhom zaznavati, če stroj brezhibno deluje. Pri ugotovitvi napake, ki bi utegnila povzročiti poškodbo, mora takoj prenehati z vožnjo ali nakladanjem in razkladanjem. Po delu mora voznik očistiti vozilo, ga kontrolirati in po potrebi doliti olje, vodo in gorivo, ter vozilo pravilno parkirati na določeno mesto; zategniti ročno zavoro ali še poskrbeti, da se viličar ne bo mogel premakniti; ročico menjalnika postaviti v nevtralni položaj in motor zakleniti s kontaktnim ključem. Predpostavljene osebe mora obvestiti o morebitnih napakah na vozilu in vpisati napako v posebno knjigo.

Pri viličarjih na baterijski pogon moramo akumulatorje priključiti na napravo za polnjenje po posebnih navodilih. Za varno ravnanje z viličarji so posebni predpisi, katere morajo vozniki poznati in jih upoštevati. Med hojo moramo biti tudi pešci pozorni na premik in delo voznikov viličarjev in skrbeti, da so transportne poti vedno proste.

Franc Lesjak

Težke ovire na praktičnem delu izpita

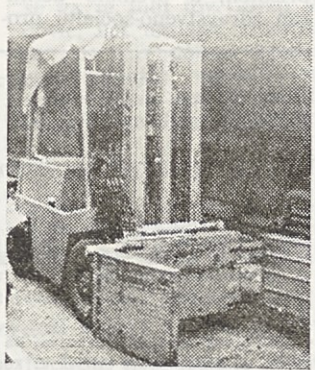
vozniki dvigal. V oddelku sukalnice opravljajo transport zabojev — kontejnerjev — z viličarji na baterijski pogon.

Za transport in skladiščenje cevki in predpreje je za oddelek predpredilnice že nabavljen baterijski viličar, nosilnosti 900 kg.

V predilnici opravljajo delavci prevoz preje z ročnimi viličarji. Namesto košar in lesenih zabojev uporabljamo palete raznih oblik. Dno palete je podstavek. Voznik viličarja ima dostop z vilicami pod paleto, lahko paleto z tovorom dviga, spušča in pripele na določeno mesto. V zunanem transportu in skladiščenju uporabljamo dieselske viličarje z nosilnostjo 2000 kg, v zaprtih prostorih uporabljamo viličarje na baterijski pogon.

Viličarji z dieselskim motorjem imajo nekatere prednosti pred drugimi viličarji. So hitrejši od električnih. Motor ima večjo moč, zato je tudi vlečna sila večja in

Električni viličarji imajo naslednje prednosti: ni izpušnih plinov, zato lahko obratujejo tudi v manjših zaprtih prostorih; ni hrupa, obratovanje je čisto, ni neprijetnega vonja, ker so manjši so tudi bolj okretni, obratova-

Viličar s hidravličnimi kleščami za bale bombaža, zaboje ali drugo blago v večjih kosih

nje je cenejše. Slabe strani: če hočemo, da električni viličar neprestano obratuje, moramo imeti rezervno baterijo, ki jo vstavimo, ko je prva prazna. Električni viličar ni primeren za vožnjo na slabem terenu in večjih strminah.

Transportne poti

Zaradi gostote prometa in prehodov je pri nas hitrost vozil omejena na preglednih terenih na hitrost vozila 10 kilometrov na uro, na nepreglednih poteh, ovinkih in križiščih je dovoljena hitrost človeške hoje, tj. 5 km/uro.

Pri prečkanju ceste ob vodnem bazenu je zaradi preglednosti nameščeno varnost-

Natačnost, preciznost, vrline bodočega voznika

Novi vozniki viličarjev

Nenehno večanje proizvodnje zahteva tudi povečan interni transport. Le s pravočasnim meha-

smo v mesecu novembru poslali v tečaj za voznike viličarjev še šest transportnih delavcev.

Novi vozniki viličarjev po uspešno opravljenem izpitu

niziranjem bomo lahko zagotovili hiter in varen transport znotraj delovne organizacije. Vzponedno z modernizacijo transporta smo tekoče skrbeli za šolanje potrebnih kadrov — voznikov viličarjev. Predvidena novogradnja predilnice sintetike bo te potrebe še povečala, zato že danes mislimo naprej, in

Tako so tovariši Bilbija Dušan, Fortuna Albin, Hrenovec Jože, Okorn Stanislav, Ribič Tonček in Zajc Franc dne 27. 11. 1976 pred izpitno komisijo zelo uspešno opravili teoretični in praktični izpit. Komisija je bila z njihovim znanjem izredno zadovoljna, mi pa novim voznikom čestitamo, in jim želimo varno vožnjo.

B. B.

Hranjenost in prehrana žensk v tekstilni industriji

Prehrana delavk v tekstilni industriji se je v preteklih desetih letih kakovostno in količinsko izboljšala, medtem ko se je režim prehrane poslabšal. Narastel je odstotek debelejših delavk in tistih z višjim krvnim pritiskom, zvišala se je povprečna koncentracija holesterola v krvi delavk, izboljšale so se krvne vrednosti. Preobremenjenost zaposlenih delavk z delom doma se ni zmanjšala, značilno se je zvišal odstotek delavk, ki navajajo splošno utrujenost pri delu.

To so glavne ugotovitve iz analize o stanju hranjenosti in prehrane žensk zaposlenih v tekstilni industriji, ki sta jo opravila služba za higieno prehrane Zavoda SR Slovenije za zdravstveno varstvo v Ljubljani in dispanzer za medicino dela Zdravstvenega doma v Kranju, finansiral pa jo je pretežno Sklad Borisa Kidriča.

V analizi so prikazani podatki o stanju hranjenosti in prehrani delavk ter o njihovem zdravstvenem stanju. Cilj te raziskovalne analize je bil določiti stanje hranjenosti skupine delavk zaposlenih v tekstilni industriji in ugotoviti, v kakšnem obsegu so prisotni negativni prehranski dejavniki, ki lahko vplivajo na njihovo zdravstveno stanje in delovno zmogljivost. Vzporedno so prikazane še razlike o načinu prehrane in stanju hranjenosti delavk, ki so bile ugotovljene pred desetimi leti.

Znano je, da ima hranjenost in način prehrane pomemben vpliv na zdravstveno stanje in delovno zmogljivost. Dnevni osnovni in dopolnilni obroki hrane morajo pokriti energetske potrebe organizma in vse potrebe po beljakovinah, vitaminih in mineralih. Fiziološko priporočene potrebe so količina hranil, ki jih organizem vsrka in izkoristi, z ozirom na različna fiziološka stanja in različne potrebe. Fiziološke potrebe so torej večje, kot minimalne potrebe in smatramo, da so zadostne ne le za ohranitev življenja, temveč tudi za ohranitev zdravja in delazmožnosti pri vseh ljudeh. Fiziološke potrebe upoštevajo kalorijske potrebe ter potrebe za beljakovinami, vitamini in minerali.

Kalorične potrebe organizma so za kritje energije osnovne preosnove, preosnove dela in prostega časa. Odvisne so

predvsem od teže dela in trajanja dela, čeprav nanje vplivajo še telesna masa, kondicija in mikroklimatski pogoji. Po opravljenih meritvah v svetu in pri nas je ugotovljeno, da znaša kalorična poraba delavk pri stoječem delu v tekstilni industriji približno od 800 do 1200 kalorij za osemurni delovni čas. Glavni kalorični viri so ogljikovi hidrati in maščobe. Kalorije dobljene iz ogljikovih hidratov so deset odstotkov učinkovitejše, kot kalorije iz maščob. Pri zelo težkem fizičnem delu priporočajo, da naj znaša količina maščob 30 odstotkov celokupnih kalorij, a pri lažjem delu pa le 25 odstotkov. Kalorični vnos živil je pri analizirani skupini tekstilnih delavk, ob upoštevanju dopolnilnega obroka na delovnem mestu, zadosten, a včasih je kalorična vrednost prehrane celo prevelika. Zanimivo je, da je lahko vzrok prevelike kalorične porabe (in tudi prekomerne telesne teže tekstilnih delavk) opuščanje obrokov pred delovnim časom, ki jih nadomestijo s kalorično prebogati obroki hrane po delu. Temu pojavu prispeva tudi ugotovitev, da prebivalci Slovenije zaužijejo povprečno dnevno 500 kalorij izven doma, a zaposleni v industriji celo do 700 kalorij dnevno.

Določanje stanja hranjenosti nam kaže, kako so zadovoljene energetske potrebe. Konstantna teža se praviloma obdrži, če je dovod kalorij enak kalorični potrošnji. Veliko število pregledanih delavk ima previsoko telesno težo. Ta analitični podatek je zelo pomemben, ker so raziskave pokazale, da prevelika relativna teža delavk ne vpliva pozitivno na delazmožnost.

Prevelika kalorična poraba in prevelika debelost pri tekstilnih delavkah gre predvsem na račun prevelike po-

rabe ogljikovih hidratov in maščob. Ni le poraba maščob prevelika — 72 odstotkov anketiranih tekstilnih delavk še vedno uporablja za beljenje hrane pretežno svinjsko mast.

Čeprav so nekateri raziskovalci ugotovili, da zmerno zvišana količina beljakovin v hrani pospešuje delazmožnost, smatramo, da težina dela ne vpliva na zvišanje potreb po beljakovinah, če dobi organizem zadostno količino kalorij. Vendar predolgi časovni razmaki med posameznimi obroki (kot je pogosto primer pri delavkah, ki ne zajtrkujejo) lahko povzročijo negativno beljakovinsko bilanco, ker se mišične beljakovine trošijo za fizično delo. Raziskave so tudi pokazale, da privajanje na težko mišično delo in intenzivno potenje zahteva začasno višje količine beljakovin (tudi do 15 odstotkov), kar delavke vedno ne upoštevajo.

Pogostnost uživanja in količina užitega mleka je pri tekstilnih delavkah nezadovoljiva. Glavni vzrok temu je verjetno opuščanje zajtrka, saj 80 odstotkov delavk zajtraj, pred nastopom dela ne zajtrkuje. Uživanje mesa in mesnih izdelkov je ustrežnejše, saj 60 odstotkov tekstilnih delavk zaužije tedensko več kot pol kilograma mesa, oziroma 30 odstotkov več kot trideset kilogramov. Manj kot pol kilograma mesa zaužijejo predvsem mlade delavke, ki štedijo pri dragi hrani zaradi nabave trajnejših potrošniških dobrin. 50 odstotkov delavk zaužije manj kot 3 jajca dnevno, tako da uživanje jajc ne izboljšuje celotnega beljakovinskega vnosa pri tekstilnih delavkah.

Z znižanimi energetskimi potrebami pri delu se znižujejo tudi potrebe po vitaminih B2 in B3, ter predvsem po vitaminu B1. Pri lahkem in srednje-težkem delu dobi organizem zadostne količine vitamina B1 še z uživanjem izdelkov iz črne moke. Težko fizično delo in delo, združeno s stresi, zvišuje potrebe po vitaminu C, a pri tem moramo upoštevati, da je vnos C vitamina zelo odvisen ne le od njegove količine v hrani, temveč tudi od njegovih izgub pri skladičenju in pripravi hrane. Potrebe po vitaminu A pri fizičnem delu niso zvišane.

Mišična aktivnost ima le indirektni vpliv na potrebe po mineralih. Naravna prehrana običajno zadošča, da zadovolji tudi večje potrebe po kalciju in fosforju pri težjem fizičnem delu. Pri mišični aktivnosti so zvišane potrebe po železu, ki ga organizem izgublja pri močnejšem potenju. Pri ženskah je potrebno upoštevati tudi izgubo železa z menstruacijo. Uživanje vitaminov in mineralov pri tekstilnih delavkah je zadovoljivo.

Analiza je pokazala, da 76 odstotkov tekstilnih delavk dnevno uživa svežo zelenjavo, a tedensko zaužije več kot

1 kg sveže zelenjave kar 36 odstotkov delavk. Vsakdanje uživanje sveže zelenjave je večje pri delavkah, ki stanujejo v lastnih hišah z zelenjavnimi gredicami in na podeželju. Vsakdanje uživanje sveže zelenjave je pri delavkah večje, kot pred desetimi leti, medtem ko je uživanje kuhane zelenjave manjše. Več kot 1 kg svežega sadja zaužije tedensko 58 odstotkov tekstilnih delavcev, oziroma dnevno uživa sadje 66 odstotkov delavk. Uživanje sadja ni optimalno, je pa še zadovoljivo. Ker imata krompir in fižol ugodno sestavo aminokislin, prispevata poleg kalorične vrednosti tudi k izboljšanju prehrane glede na aminokislino. Vsak dan uživa krompir 52 odstotkov tekstilnih delavk, enkrat tedensko uživa fižol 59 odstotkov delavk.

Čeprav je razširjenost uživanja alkoholnih pijač v Sloveniji velik problem, anketa ni pokazala pri tekstilnih delavkah večje redne konzumacije alkohola. Po odgovorih v anketi (ki jih je seveda potrebno vrednotiti z rezervno) uživa dnevno alkohol 4 odstotke delavk, medtem ko 52 odstotkov delavk ne uživa alkohola niti enkrat tedensko.

Specialistični zdravstveni pregledi delavk kot sestavni del te analize so pokazali, da so glavni zdravstveni problemi tekstilnih delavk kronično degenerativne bolezni gibal, psihonevroze, poklicne okvare sluha in kronične bolezni sečil in spolovil. Močno prisoten, a premalo definiran zdravstveno-socialni pro-

blem tekstilnih delavk je kronična utrujenost. Vendar je klasični in glavni zdravstveno-socialni problem tekstilnih delavk še vedno nočno delo. Delavke, ki delajo v nočni izmeni so imele večje subjektivne težave zaradi kronične utrujenosti in slabše izvide laboratorijskih krvnih preiskav.

Iz rezultatov te analize so dobro razvidne smeri preventivnih ukrepov za ohranjanje in izboljšanje zdravja ter delazmožnosti tekstilnih delavk. Potrebno je še nadalje kakovostno izboljšati prehrano tekstilnih delavk, predvsem je potrebno povečati uživanje mesa in mleka, a zmanjšati uživanje maščob, ter popolnoma opustiti beljenje s svinjsko mastjo. Izboljšanje prehrane tekstilnih delavk je nujno potrebno dopolniti z izboljšanjem prehranbenega režima.

Če želimo, da tekstilne delavke zmanjšajo svojo telesno težo in izboljšajo delovno storilnost ob zmanjšanju utrujenosti, morajo uživati več manjših pravilno razporejenih obrokov hrane dnevno, nikakor pa ne smejo opuščati zajtrka ter konzumirati le dva količinsko in kalorično preobilna obroka hrane dnevno.

Prehranski preventivni ukrepi za ohranjanje in izboljšanje zdravja ter delazmožnosti tekstilnih delavk niso naloga le za same delavke, temveč so tudi naloga njihovega širšega okolja: družine, organizacije združenega dela, krajevne skupnosti in strokovnih služb za higieno prehrane. **dr. Mario Kocijančič**

LITIJSKA PREDILNICA V LITJI

V roke direktorja JOŽKA MIRTIČA-

V delavski Enotnosti od 23. 9. 1976 št. 30 sem z zanimanjem bral, da je Litijska predilnica praznovala 90-letnico svojega obstoja. To me je vzdignilo in z velikim veseljem čestitam iz vsega srca in se pridružuje Vašemu jubileju tudi JOŽKO BADJURA, 90-letnik rojen 2. marca 1886 v Litiji, torej istega leta kot Vaša Predilnica.

Iz tiste dobe se spominjam, da sem kot otrok večkrat šel do tovarne in poslušal njeno brnjenje. Kot 10-letni fantek sem tekal okoli tovarne in se šudil vodi, ki je stala v ogradi-bazenu in je bila topla. Tekal sem dalje do velike hiše, kjer sta stanovala, kakor so pravili, lastnika tovarne ŠVARC in ZUBELIN - švicarja. Delavski tovarniški kander je bil ~~na~~ iz bližnjih in dalnjih vasi. Največ jih je prišlo iz Dolenske tam od Sv. Križa, današnja Gabrovka. Ker so bila dekleta oddaljena od doma so stanovali kot najemnice v Litiji in okolici. Stanovali so po 3-4 dekleta v kamrici, ob nedeljah pa so šle domov.

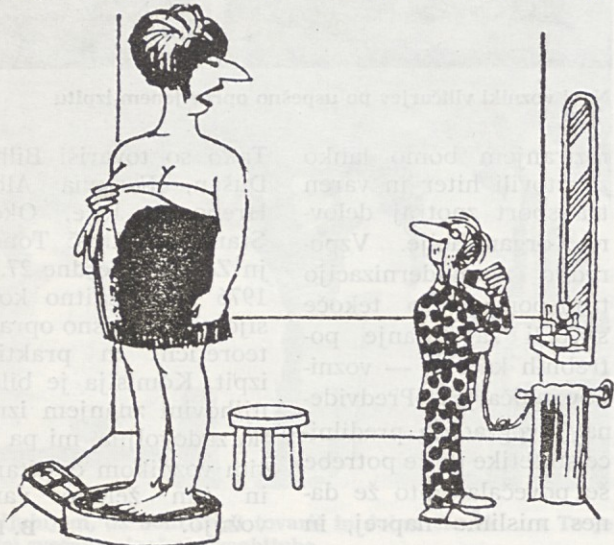
Delovni čas je bil od šeste ure zjutraj do šeste ure zvečer, po zimi do pete ure zvečer.

Z vsem spoštovanjem

Joško Badjura
JOŽKO BADJURA *Desletna št. 4*

V Ljubljani 14. novembra 1976.

Za 90 letni jubilej naše tovarne, nam je poslal prijetno pismo naš nekdanji Litijan Joško Badjura. Njegovo pismo v celoti objavljamo:

Dobili bomo nov zdravstveni dom

Glasovali smo — in izglasovali. V nedeljo, 21. novembra, smo skoraj vsi občani iz litijske občine izpolnili glasovalni listek. Za večino ni bilo vprašanje: na glasovnicah so obkrožili besedico »ZA«, kajti jasno jim je, kako potreben jim je nov zdravstveni dom v Litiji in zdravstvena ambulanta v Gabrovki. Verjetno ni bilo nikogar, ki bi pomislil, da referendum ne bo uspel. Mnogi so glasovali že zgodaj zjutraj. Marsikoga tudi sneg ni oviral. Glasovanje je uspelo, in ponovno se je pokazala velika solidarnost naših občanov.

Od 11.519 upravičencev, vpisanih v volilni imenik v naši občini, je prišlo na glasovanje 11.247 ali 97,64 %. Kar 9648 občanov z volilno pravico je bilo brez pomišljanja pripravljenih prispevati še dodaten odstotek od čistega osebnega dohodka, za boljše razmere v zdravstveni službi; obkrožili so »ZA«. Le 272 jih ni prišlo na glasovanje, ali 2,36 %.

REFERENDUM JE USPEL Z 83,76 ODTOTKI, KAR JE RES VELIK USPEH.

Zelo pomembno je tudi to, da je samoprispevek uspel v vsaki od 18 krajevnih skupnosti. Povsod so se zavedali pomembnosti tega načrta. Najbolje so se izkazali občani iz krajevne skupnosti Velika Štanga — 94,96 %, sledile so krajevne skupnosti:

Vintarjevec — 93,53 %, Primskojevo — 91,87 %, Hotič — 91,36 %, Štangarske poljane — 90,88 %, Gabrovka 88,36 %, Polšnik 86,92 %, Litija, (desni breg) — 84,88 %, Vače 83,30 %, Jevnica 83,19 %, Kostrevnica — 82,93 %, Šmartno 82,44 %, Litija (levi breg) — 82,17 %, Kresnice 81,80 %, Sava 81,60 %, Jablanica 77,94 %, Dole 72,06 % in Ribče — 56,82 %.

Kakšne priprave za odličen uspeh glasovanja so bile potrebne, nam je povedal tov. Zvone Končina — predsednik volilnega odbora volilščia Velika Štanga:

Zvone Končina, predsednik volilne komisije KS Velika Štanga

»Časa za pripravo na referendum ni bilo na pretek, zato so vse organizacije s Socialistično zvezo delovnega ljudstva Velika štanga pričele z akcijo za referendum. Pričeli smo s sestankom vseh družbeno političnih organizacij v naši krajevni skupnosti. Tu smo se natančno dogovorili, kaj vse moramo storiti, da bo glasovanje za povečani samoprispevek uspel. Lotili smo se dela. Sklicali smo zbor občanov krajevne skupnosti. Udeležil se ga je tudi tov. Gojko Vidovič, kot aktivist. Udeležba je bila kar dobra. Ljudem smo razložili važnost tega referenduma, kakšno bo plačevanje, itn. Pogovarjali smo

se tudi s posamezniki, kjerkoli je nanesa prilika za tak pogovor. Veliko je pripomogla tudi naša mladina.

Dan pred glasovanjem smo uredili volišča v posebni sobi gostilne na Veliki Štangi. Volišče smo odprli ob 6. uri zjutraj; nekateri volilci so že čakali. Okrog 11. ure je prišla tudi godba na pihala iz Litije, ki je privabila mnogo ljudi, tako da je bilo ob 11.30 uri že 90 % udeležba, ob 13 uri pa smo z volitvami zaključili. Na glasovanje so prišli vsi volilci.

Zelo smo veseli uspeha — 1. mesto med 18 krajevnimi skupnostmi. Nagrada, ki smo jo za to dobili, veliko pomeni za našo krajevno skupnost in jo bomo koristno uporabili. Zahvala vsem občanom krajevne skupnosti Velika Štanga za udeležbo pri tako humani akciji.«

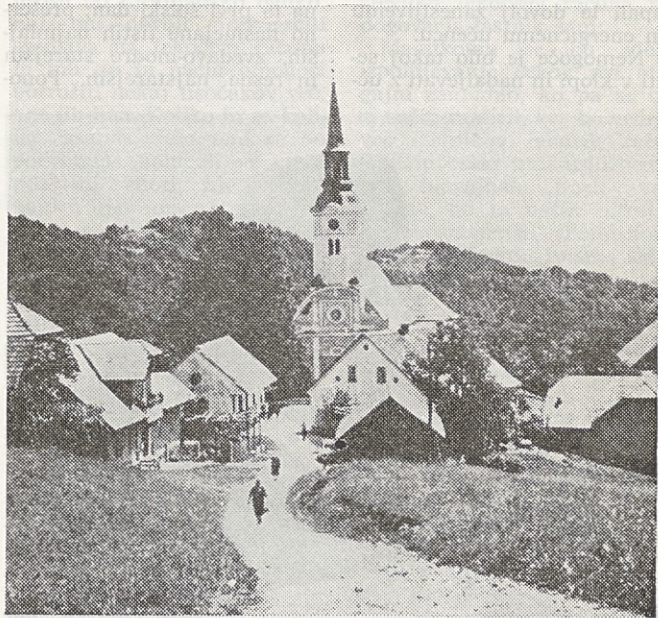
Referendum je uspel, zato lahko sedaj že zapišemo, da bodo pričeli z gradnjo nove-

Glasovalno mesto v starem zdravstvenem domu

ga zdravstvenega doma čez eno leto — novembra 1977. Že 16. 9. 1975 je bil na 34. seji izvršnega sveta Skupščine občine Litija imenovan grad-

bank (o tem se že dogovarjajo). Regionalna zdravstvena skupnost bo iz sredstev samoudeležbe zagotovila v prihodnjem letu enajst mili-

Velika Štanga

beni odbor za pripravo gradnje novega zdravstvenega doma, ki ga sestavljajo: Janez Zarnik (predsednik), Karlo Lemut, dr. Ludvik Kovač (direktor OZD zdravstvenega doma v Domžalah), dr. Boris Kravanja (vodja službe za investicije pri Regionalni zdravstveni skupnosti), Zvone Bric, Beno Rozman, Andrej Kralj, Vida Lap, dr. Teodor Sašič in Alojz Kotar. 1. seja tega odbora je bila 2. decembra 1976 ob 13. uri z glavno točko: naročila glavnih načrtov, kar naj bi bilo končano v šestih mesecih. Do takrat pa bo tekel postopek za odkup zemljišča. Da bodo začeli graditi novembra 1977, bo potrebno dobiti kreditna sredstva

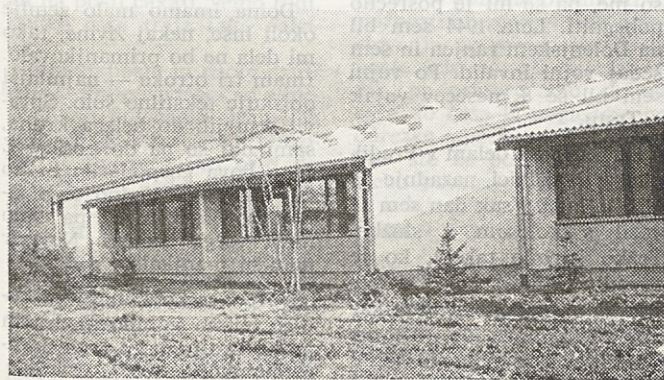
jonov din. (od 28 milijonov, kolikor jih bo dodelila do konca gradnje). Zdravstveni dom bo tako zgrajen v aprilu, leta 1979.

Zdravstveno ambulanto v Gabrovki bodo zgradili ob osnovni šoli, ko bodo gradili prizidek in telovadnico pri tej šoli. Ogrevanje in ostale skupne naprave bodo povezane z osnovno šolo, vhod bo posebej. Zgrajeno bo takrat, ko bo zgrajeno vse ostalo pri tej šoli — to pa je bilo že objavljeno v programu drugega samoprispevka, ki smo ga izglasovali 1974 leta.

Tako bomo z lastno pomočjo, s prispevkom, zgradili poleg ostalih, še en važen objekt — zdravstveni dom. **M. M.**

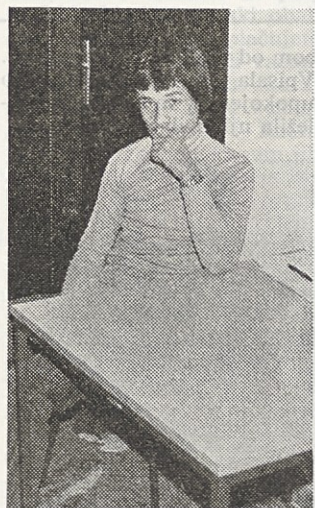
Zvonec prvič pozvoni

V ponedeljek je prvič pozvonil šolski zvonec v novi šoli na Graški dobri, ki je bila zgrajena s samoprispevkom. Lahko bi rekli, da se je s tem dnem pričelo novo poglavje v zgodovini litijske osnovne šole. Novo šolo na Graški dobri obiskujejo učenci dveh prvih, dveh drugih, enega tretjega, dveh četrtih, vseh šestih, sedmih in osmih razredov. Prvi in četrti razred imata pouk v turnusu.

Pogled na del nove šole, katere okolico tudi že urejujejo

Učenci in učitelji so težko pričakovali ta trenutek. Vabila jih je moderna nova stavba in težko pričakovani boljši pogoji dela. Zato so se tudi vselili v novo stavbo, ki še ni dokončana, saj manjka telovadnica in tudi kuhinja je še vedno v stari šoli.

»Ali bom kos zahtevni nalogi?« razmišlja prvi dežurni učenec na novi šoli pred začetkom pouka

Opremo za fizikalni kabinet je podarila šoli naša tovarna

Toda tudi ta dela hitro napredujejo in če bi danes gledali gradbišče bi bilo precej drugače, kot ga je zabeležil moj fotoaparati. Da bi učno-zgodovno delo potekalo nemoteno so se pedagoški delavci na preselitev dobro pripravili. Ljudje, ki so v svojem poklicnem delu nekoliko odmaknjeni od šole, verjetno ne vedo, da so za utrip življenja celotne šole važne tudi navi-

dezno nepomembne podrobnosti. Razporeditev učilnic in razredov, ter število učencev v njih. Vsklajen urnik, ki je zlasti pomemben za učence višjih razredov, zaradi kabinetnega pouka. Važen je celo prometni režim na hodniku, ker se učenci selijo iz razreda v razred. Celotno nalogo prvega dežurnega učenca so bile tako zahtevne, da so jih za-

(Nadaljevanje na 8. strani)

Zvonec prvič pozvoni ...

(Nadlajevanje s 7. strani)

upali le dovolj zanesljivo in energičnemu učencu.

Nemogoče je bilo takoj seti v klopi in nadaljevati z uč-

po stavbo, bi morali videti obraze učencev in učiteljev na ta prvi šolski dan; prešerno nasmejane tistih najmlajših, zvedavo-modre starejših in resne najstarejših. Pono-

Tov. ravnatelj Jože Grošelj

no snovjo. Najprej so si ogledali svoj novi drugi dom.

Vsi, ki so leta nazaj plačevali samoprispevek, za to le-

sen lesk oči pa je bil pri vseh, ki so tisto megleno jutro vstopali v nove prostore, enak. To lesketanje je lahko

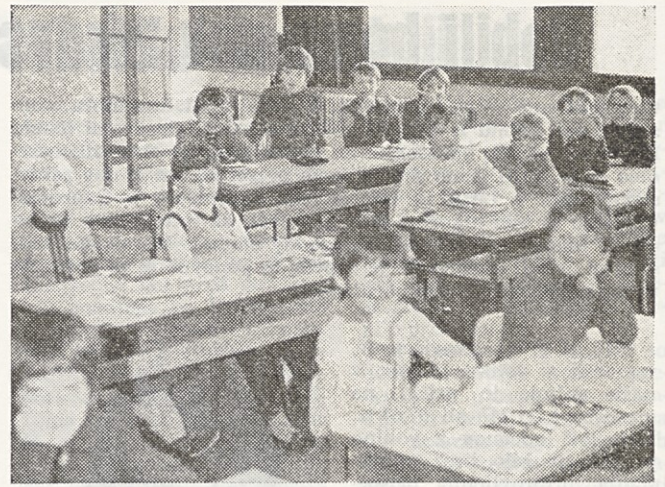
največja zahvala in priznanje vsem, ki so se odpovedali majhnemu delu, da so s skupnimi močmi zgradili nekaj velikega.

Učenci so vedeli, da so prispevali denar za novo šolo občani. Večini učencem in staršem pa so ostala skrita prizadevanja vseh pedagoških delavcev in tehničnega osebja. Malo jih je, ki vedo koliko telefonskih pogovorov, obiskov in urgenc je moral opraviti ravnatelj, tov. Jože Grošelj od začetka gradnje pa do tistega dne, ko je bila postavljena zadnja klop v učilnicah, ko so stale vse omare v primernih kabinetih in je delovalo sleherno stikalo in vsak ventilator. To je bila ogromna odgovornost pred vso skupnostjo, ki jo je lahko tako uspešno opravljal le z veliko mero navdušenja in osebno zavzetostjo.

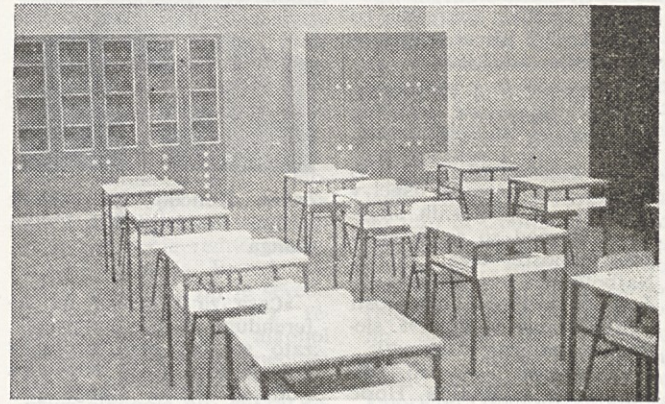
Malokdo tudi ve, da so naše tov. snažilke in pedagoški delavci prostovoljno in brezplačno raznašali pohištvo, pomivali okna in očistili celotno šolo. Pri tem delu so pomagali tudi mladinci.

»Lepo je v novi šoli«, pravijo vsi, učenci in učitelji in z novimi močmi premagujejo učno-vzgojne težave. Pripravljajo se na svečano otvoritev šole, ki bo hkrati proslavitev 100-letnice šole v Litiji in 24. decembra — našega občinskega praznika.

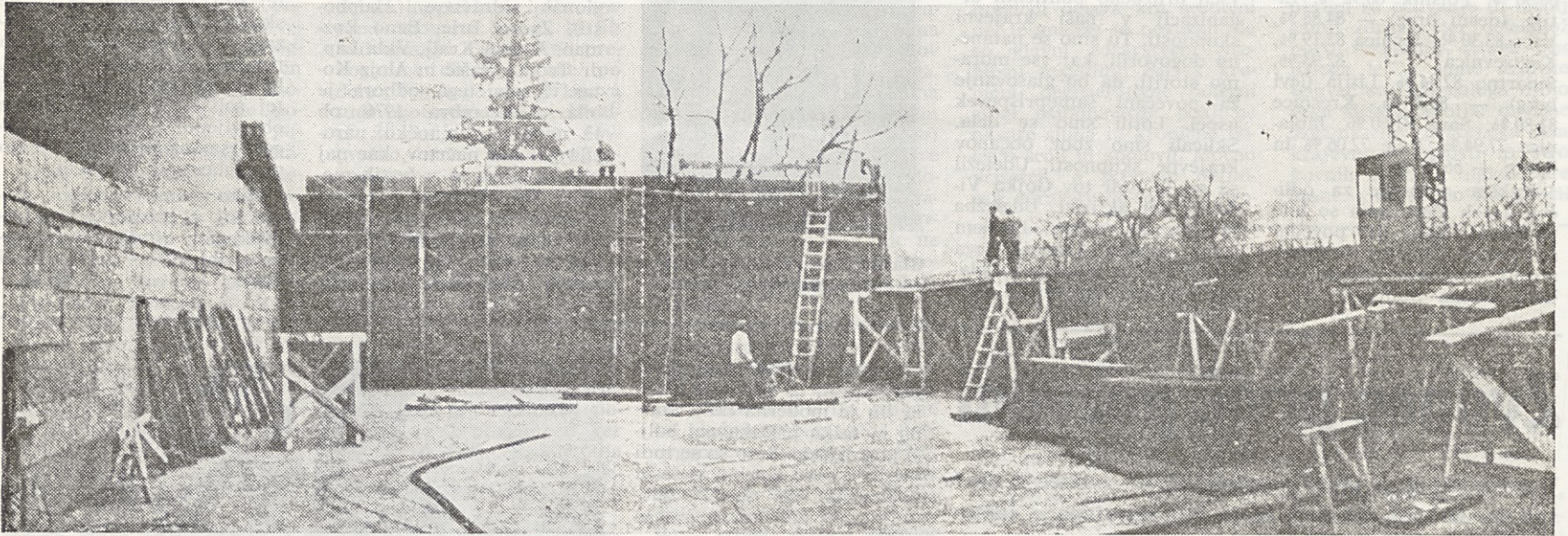
M. M.

»Imenitno!« so ugotovili učenci 2. b razreda

Kabinet za likovni pouk

Dela pri novi telovadnici hitro napredujejo

Upokojena sta bila

V mesecu novembru sta se upokojila tov. Antonija Goršek in tov. Tone Skubic. Oba sta aktivno sodelovala v NOB in imata priznana dvojna leta.

Dom tov. Tončke je bil med vojno partizanska javka in zato so ga leta 1944 Nemci požgali. Tončka je dočkala svobodo v zaporu. Po osvoboditvi se je zaposlila v Predilnici. O tem nam je pripovedovala:

»Delala sem v sukalnici. Že čez eno leto sem dobila stanovanje v Litiji, na Stavbah. Čez nekaj let sem zapustila delo v tovarni in ostala doma,

kot gospodinja. Preveč je bilo dela. Ko pa so otroci malo odrasli, sem se zopet zaposlila. Dobila sem delo na istem delovnem mestu kot prej, in tako sem dočkala pogoj za upokojitev — 20 let pokojninske dobe. Ves čas sem delala v sukalnici, le vmes dve leti v predilnici.

Sedaj živim v Litiji, na Frtici, kjer imamo svojo hišico. Dela imam veliko. Doma so še trije otroci in mož. Najmlajši sin bo letos končal osmi razred. Morda bo dobil delo v naši tovarni. Malo me skrbi, kako bo sedaj, ko bom sama doma. Ne bom več toliko med ljudmi. Odrezana

bom od vsakdanjih dogodkov. Vpisala se bom v društvo upokojencev in se včasih udeležila njihovih izletov.«

Naša upokojenca

Tone Skubic pa je pripovedoval: »Dopolnil sem 35 let pokojninske dobe; všteta so tudi dvojna partizanska leta. Bil sem star 17 let, ko sem se pridružil partizanom. Ujeli so me, pa se mi je posrečilo pobegniti. Leta 1944 sem bil na Dolenjskem ranjen in sem sedaj vojni invalid. Po vojni sem bil še 8 mesecev vojak v Trstu.

Od leta 1947 delam v Predilnici, v vlagalnici, nazadnje pa v zaboarni. Vsak dan sem se vozil s kolesom v službo. Težko je bilo takrat, ko je zapadlo veliko snega. Od mojega doma v Ponovičah je kar 'fejst ura' hoda do tovarne. Včasih nas je pešočilo 17. V tistih časih je bilo tudi vse drugače. Ko smo bili mi

mladi, nismo imeli delovnih oblek in ostalih dobrot, kot sedaj. Tudi starejše smo bolj spoštovali — toda časi se spreminjajo. Mladim je sedaj veliko boljše, in prav je tako.

Doma imamo malo zemlje okoli hiše, nekaj živine, tako mi dela ne bo primanjkovalo. Imam tri otroke — najmlajši obiskuje tekstilno šolo. Spravil sem jih do belega kruha, sami naj se pa do potice! Ženo bova gospodarila in bo kar prijetno. Vedno smo živeli bolj skromno, pa smo imeli vsega zadosti. Ničesar nam ni manjkalo.«

Tov. Gorškovi in tov. Skubicu želimo še mnogo zdravih in zadovoljnih let v zaslužnem pokoju.

Matic Malenšek

Prednost tekočega računa

Z izplačevanjem osebnih dohodkov delavcev na hranilne knjižice so se pojavile v poslovnih enotah banke določene težave. Večina delavcev želi na izplačilni dan dobiti OD v gotovini, nanj pa morajo čakati v dolgih vrstah, kar povzroča vedno večjo nejevoljo. Ali ima pri tem tekoči račun prednost?

NA POČITNICE GREMO S KOVČKOM IN — ČEKOM

Poslovni ljudje, ki jih delo zanese na številna potovanja, so gotovo že od nekdaj premišljevali, kako bi se rešili skrbi, ki jih prinaša gotovina v denarnicah in po žepih.

Ljubljanska banka je že pred leti začela odpirati tekoče račune. Zato preden greste na počitnice ali potovanje po Jugoslaviji stopite v najbližjo poslovno enoto Ljubljanske banke in se znebite skrbi, potovanje pa bo zato prijetnejše in uspešnejše. Ček je denar, zato ni treba poudarjati, da je zakonito plačilno sredstvo. Razlika je predvsem v tem, da ima plačevanje brez gotovine precej prednosti.

NAJPREJ: SEDEM IN POL Odstotne obresti V VAŠO KORIST

Tisti trenutek, ko postanete imetnik tekočega računa in nanj prenesete svoje prejeme, se začne vaš denar obrestovati. In čeprav je varno naložen, lahko z njim vsak trenutek nemoteno razpolagate, saj lahko vedno plačate s čekom. Torej vam tečejo obresti od dneva, ko je vaš denar vložen na tekoči račun, pa vse do trenutka, ko s čekom plačate nakup, storitev itd. Imetnik tekočega računa je resnično dober gospodar: denar nosi s seboj, pa se mu kljub temu obrestuje! Obrestna mera pa je sedem in pol odstotna...

BENCIN, HOTEL, PIJACA

S čekom lahko poravnate vse račune, pa naj gre za nakup blaga, za plačilo hotelskih storitev, zapitek v gostišču, kazen za prometni prekršek, pa tudi carino na jugoslovanskem delu mejnih prehodov...

Ob vseh novostih se ljudje sprašujejo, kakšne so prednosti, ki jih prinaša poseg v »utečeno, vsakdanje« življenje. Gotovo je tudi veliko vprašanj, kaj prinaša ček in kakšne prednosti ima pred hranilno knjižico. Če imate samo hranilno knjižico, morate po gotovino v banko ali vsaj na pošto. S čekom lahko plačate pri vsaki blagajni. Ni treba posebej razlagati, da je treba pred okencem v banki ali na pošti čakati, vemo tudi, koliko časa traja tako čakanje.

Banke, pošte in enote družbenega knjigovodstva so odprte le ob določenih urah. Ob sobotah je marsikje v Jugoslaviji že kar težko priti do denarja, ob nedeljah in praznikih pa je sploh nemogoče dvigniti gotovino. S čekom lahko plačate vsak dan. Tudi ob nedeljah in praznikih. Vse od bencina do zapitka, kjerkoli v Jugoslaviji.

S čeki in čekovno karto se lahko izognete skrben, ki jih prinaša večja vsota denarja.

Čeka brez podpisa imetnika tekočega računa ni mogoče vnovčiti, zato vam tudi izgubljeni ali ukradeni čeki varujejo vaš denar. Vendar vam kljub vsemu priporočamo, da čekovno karto, čeke, pa seveda tudi vse ostale dokumente, dobro čuvate.

POČITNICE BREZ GOTOVINE

Res je, da se človek že vnaprej veseli odhoda na počitnice, pa naj gre na morje ali v hribe. Vsakdo ima pač svoja nagnjenja, želje in potrebe. Posebej res pa je, da je pred odhodom vse polno priprav, drobnih nakupovanj, pripravljanj, tisoč predmetov, za katere se potem celo izkaže, da jih ne potrebujemo. In če greste z avtomobilom, preobloženim seveda, boste potrebovali tudi bencin, daljša ko bo pot, več ga bo treba. Ko boste na črpalki končno prišli na vrsto in bo treba poravnati, nikar samo ne pomolite roko sovozniku pod nos, upajoč, da ima on ali ona dovolj gotovine pri sebi. Nikar se ne jezite in ne segajte kar vse vprek v vrečke, torbe in kovčke za denarjem; bolj pametno je, če se za trenutek umirite in napišete vse potrebne podatke na ček Ljubljanske banke.

Ni nujno, da se nekaj takega pripeti ravno vam ali vaši družini, vendar boste zaman segali v žepe po čeke, če si že pred dopustom ne boste oskrbeli tekočega računa.

Moški kaj radi na počitnicah posvetijo nekaj minut dnevno svojemu avtomobilu. Če boste počitnice preživeli pod šotorom, boste najbrž skušali zavarovati nekatere dele avtomobila pred soncem, pa tudi tedaj, ko streha ne bo platnena, bo treba tu in tam pogledati, če je vse v redu, da bi bila pot domov brez zastojev. Vendar, saj veste, zgodi se, in včasih je treba tudi v tujem kraju poiskati mehanika. Storitve je storitev, račun pa račun. Če gre za organizacijo združenega dela, s čekom spet ne bo težav. Pri zasebniku pa je pametneje, če prej vprašate, kako bi bilo, če plačate s čekom.

Vsem, ki že imate tekoči račun in poznate prednosti in možnosti brezgotovinskega poslovanja, in seveda tistim, ki boste šele postali novi imetnik, pa priporočamo, da od časa do časa le pogledate na odrezke od čekov (talone), koliko ste že potrošili. Saj ni treba posebej poudarjati, da je izdajanje čekov brez kritja kaznivo dejanje.

OD 30 DO 1000 DIN

Zneskov, manjših od 30 din, s čekom ni mogoče plačati. Plačevanje zneskov pod to vrednostjo ne bi bilo smotro, pa seveda tudi ekonomič-

no ne, saj natisek čekov tudi banko kar precej stane.

Pri poslovanju brez gotovine pa mora tudi banka zavarovati svoje koristi. Ljubljanska banka plača vsak ček, ki je pravilno izpolnjen, torej tedaj, ko je na njem s kemičnim svinčnikom, črnolom ali pisalnim strojem pravilno napisan kraj in datum izdaje čeka, vsota — s številko in besedo, naslov tistega, ki ček prejme (upravičenca), in podpis imetnika tekočega računa, oziroma osebe, ki jo je imetnik pooblastil, da sme razpolagati s sredstvi na tekočem računu.

Z enim čekom je mogoče plačati le zneske do 1000 din.

Za večja plačila je treba izpolniti več čekov. Ljubljanska banka daje imetniku tekočega računa praviloma po deset čekov skupaj, če je na tekočem računu dovolj kritja, pa lahko tudi več.

V VSEH ENOTAH LJUBLJANSKE BANKE

Tekoči račun lahko odpre vsak občan. Podpisati se mora na obrazec, s katerim zaprosi banko, naj mu odpre tekoči račun. Seveda pa banka potrebuje tudi zagotovila, da bodo sredstva dotekala na tekoči račun. To bo moral urediti v delovni organizaciji.

Marsikateri varčevalec je že ugotovil, da je poslovanje s čeki mnogo enostavnejše kot poslovanje s hranilno knjižico. Vse več je ljudi, ki imajo dovršen del dohodkov in prihrankov naloženih na tekočem računu. Imetniki tekočih računov pa odhajajo na počitnice veliko bolj brez skrbi kot drugi tudi zato, ker Ljubljanska banka v njihovem imenu lahko izpolnjuje nekatere plačilne obveznosti. Tako banko lahko pooblastite, da vam plačuje nekatere mesečne obveznosti, ki se ponavljajo v enakih zneskih (naročnine za časopis, radio, televizijo, obročno odplačevanje zneskov za knjige itn.). Mnogim pa tekoči račun nadomesti tudi »prijateljska« posojila. Tako ni treba čakati na plačilni dan, počitnice si lahko planirate bolj po želji. Čeke lahko vzamete že prej in ko nekje na morskimi obali ali v planinski koči plačujete račune, je vaš tekoči račun, čeprav je bil v odhodu skoraj prazen, spet pokrit z vašimi osebnimi dohodki. Razen osebnih dohodkov, ki vam jih na tekoči račun nakazuje delovna organizacija, lahko pritekajo tudi vsi ostali prejemi, bodisi invalidnine, pokojnine. Lahko se pogovorite z banko, da vam na tekoči račun prenakazuje tudi prejemke, ki prihajajo na vaš žiro račun...

Kljub še tako skrbnemu gospodarjenju pa se včasih le zgodi, da zmanjka nekaj tisočakov (novih seveda). Ponavadi se to zgodi ravno takrat, ko se nam ponudi dobra priložnost za manjši nakup ali pa pred počitnicami in za vse stroške ni dovolj denarja. Včasih si je bilo treba sposo-

jati pri prijateljih, dvigovati denar iz blagajne vzajemne pomoči v podjetju, ali pa se znajti kako drugače.

Imetnik tekočega računa si s tem ne bo belil glave. Zaprosil bo Ljubljansko banko, naj mu dovoli prekoračiti sredstva na tekočem računu in mu na ta način omogoči potrošiti nekaj tisočakov več, kot jih ima. Koliko in za koliko časa, o vsem tem se bo podrobno domenil v tisti poslovni enoti Ljubljanske banke, kjer ima odprt tekoči račun.

Nazadnje pa je treba reči še nekaj. Imetniki tekočih računov imajo pri Ljubljanski banki povsem iste pravice, kot varčevalci s hranilnimi knjižicami, ugodnosti pa neprimerno večje. Ljubljanska banka daje te ugodnosti zato, ker brezgotovinsko plačevanje pomeni obliko hranjenja, in ker tako zbrani denar koristno obrača. S tekočim računom torej ne pomagata v vsakdanjem življe-

vanju preveriti. Na čekovni karti mora biti številka osebnih izkaznic, blagajnik pa mora predvsem primerjati podpis na čeku in čekovni karti. Za pravilno izpolnjeno številko tekočega računa pa odgovarja lastnik sam.

Marsikom se bo zdelo izpolnjevanje čekov pri blagajni zamudno, ko pa se bo ta način razširil, ker bo vedno več lastnikov tekočih računov, in bodo tudi uslužbenci pri blagajnah imeli več prakse, bo ta način hitrejši in enostavnejši. (Pomislimo samo, kolikokrat imamo težave zaradi drobiža.) Ves postopek pa bi bil gotovo krajši, če bi blagajniki imeli primeren žig z naslovom delovne organizacije, katerega bi odtisnili na ček.

Postopoma bodo postali lastniki tekočih računov tudi celotni kolektivi, tako da bodo prejemale redne osebne dohodke na tekoči račun. Tisti, ki prejema osebne dohodke na hranilne knjižice, so

Poslopje, v katerem gostuje LB — ekspozitura Litija

nju le sebi, marveč celotnemu gospodarstvu.

Tako postaja banka vaš denarni servis, ki vam omogoča bolj sproščeno življenje, saj prevzema kup vaših dolžnosti in jih opravi brezplačno.

Prispevek Ljubljanske banke

KAKO PA V LITIJU?

Povsod v trgovinah in drugih družbenih organizacijah v Litiji so blagajniki seznanjeni s tem načinom plačevanja, zato lastniki tekočih računov nimajo nobenih težav. Ker pa teh v Litiji še ni veliko, se pogosto zgodi, da uslužbenec ali uslužbenka pri blagajni do takrat še ni videla »pravega« čeka. Zato mora vsak lastnik vedeti, kaj je potrebno pri takem plače-

že spoznali, da je bolj preprosto, kot so sprva mislili. Poslovanje s tekočim računom pa je še enostavnejše, saj ni potrebno čakati pri okencu v banki ali na pošti, in dvigati denar v gotovini.

V Ljubljanski banki — ekspozitura Litija, bodo v prihodnjem letu, ko bodo dobili dovolj kadrov, pričeli poslovati s strankami od ponedeljka do petka od 7. ure do 12. ure dopoldan in od 13. ure do 18. ure popoldan, ob sobotah pa od 7. ure do 11. ure. Tako bodo vrste krajše in tudi več časa bo na razpolago za podrobnejša pojasnila. Uslužbenci Ljubljanske banke bodo vsakomur z veseljem povedali vse, kar jih bo v zvezi s tem zanimalo.

Ali bo zima tudi v prihodnjem letu tako radodarna?

Nogomet v Litiji

Nogometni klub Litija je v letošnjem letu dosegel izredno lepe uspehe. Z osvojitvijo prvega mesta v spomladanskem delu prvenstva, in s tem pravico nastopa v enotni Slovenski nogometni ligi, je bil dosežen največji uspeh v zgodovini litijskega nogometa.

Nogometni klub Litija nastopa s štirimi ekipami, in to:

1. Člani v Slovenski nogometni ligi;

2. Mladinci v Slovenski mladinski ligi zahodna skupina;

3. Pionirji — dve ekipi v Zasavski pionirski ligi.

Imamo tudi pionirsko nogometno šolo, v kateri so pionirji nad 8 let starosti, vendar le-ti še ne tekmujejo.

Člani so odigrali v jeseni 23 tekem in to:

11 prvenstvenih tekem,

10 prijateljskih tekem, in 2 tekmi na turnirju v Hrastniku

Kot novinci v Slovenski nogometni ligi smo osvojili 4. mesto, kar je zelo lep uspeh.

Mladinci so odigrali jeseni 16 tekem in to:

10 prvenstvenih in

6 prijateljskih tekem.

Osvojili so odlično drugo mesto, takoj za Olimpijo iz Ljubljane.

Pionirski dve ekipi sta odigrali vsaka po 5 prvenstvenih tekem, 1 prijateljsko v Kresnicah, v okviru šol medšolski nogometni turnir, v naši občini, kjer pa so zastopani v največji meri fantje iz NK Litija. Za Dan pionirjev 29. 9. 1976 so odigrali tekmo med A in B moštvom. Zasedli so drugo in tretje mesto v Zasavski ligi, kar je zelo lep uspeh.

Iz uradnih lestvic vidimo, da nogomet v Litiji zelo napreduje, da raste kvaliteta, kakor tudi množičnost, saj imamo preko 70 registriranih igralcev. Tudi ljubiteljev nogometa je veliko — poprečno 800 gledalcev na vsaki tekmi. Da kvaliteta v nogometu raste, imajo velike zasluge trenerji. Sedem kvalificiranih s tečaji ali pa z višjo izobrazbo, in to: Rajko Knježević, Ludvik Novak, Jože Nejedly, Boris Zupančič, Jože Kolman, Cveto Kos, Franc Mešič. Velike zasluge ima tudi upravni odbor, kateremu predseduje že vrsto let tov. Jože Mirtič. Upravni odbor je razdeljen na komisije.

Na koncu naj še omenimo, da je Predilnica Litija pokrovitelj Nogometnega kluba in se njenemu kolektivu zahvaljujemo za pomoč, ki nam jo nudi.

Miro Tišler

Delavske športne igre

Nogomet

V drugi skupini tekmovanja DŠI v malem nogometu so se odzvali le člani delovnega kolektiva Lesne industrije Litija in Centromerkurja. Edino tekmo so odigrali neodločeno 3:3. Obe ekipi sta se uvrstili v finale.

V soboto, 20. 11., so se na finalnem srečanju pomerile ekipe delovnih organizacij Beton, Lesne industrije Litija in Predilnice Litija, ekipa Centromerkurja pa se tega tekmovanja ni udeležila, ker so imeli delovno soboto.

Srečanja so se končala: Beton : Predilnica — 3:5, Beton : Lesna industrija Litija — 4:2, Lesna industrija Litija : Predilnica — 2:5.

Vrstni red po končanem tekmovanju je: 1. mesto Predilnica, 2. mesto Beton, 3. mesto Lesna industrija Litija.

Tekmovanje bi bilo bolj kvalitetno, če bi se ga udeležilo več ekip. Dosti je takih, ki imajo možnost tekmovanja, pa se ga kljub pravočasnemu obvestilu, ne udeležijo. Upajmo, da bo prihodnje leto boljša udeležba M. M.

Naši pionirji

Mladinska ekipa

1. ekipa NK Litija na pripravah v Novem mestu, 14. 8. 1976. Stojijo: Knežević (trener), Cilenšek, Jovanovič, Tišler, Ralič, Mihelec, Savinšek, Vovk, Tišler Miro (teh. vodja). Čepijo: Brinovec, Semec, Kos Cveto, Kos Toni, Suštar, Videmšek in Tišler Jani

LESTVICA ZA JESENSKI DEL TEKMOVANJA IZGLEDA TAKOLE :

Člani :

1. MURA	11	8	1	2	30 : 11	17
2. RUDAR (V)	11	5	5	1	15 : 16	15
3. RUDAR (T)	11	5	4	2	20 : 10	14
4. LITIJA	11	5	4	2	16 : 11	14
5. POHORJE	11	6	2	3	18 : 18	14
6. KLADIVAR	11	4	5	2	18 : 19	13
7. ŠMARTNO	11	6	1	4	18 : 16	13
8. ILIRIJA	11	2	4	5	10 : 17	8
9. IZOLA	11	2	4	5	12 : 22	8
10. PRIMORJE	11	2	3	6	17 : 26	7
11. ŽELEZNIČAR	11	2	1	8	11 : 21	5
12. SLAVIJA	11	1	2	8	7 : 25	4

Mladinci :

1. OLIMPIJA	10	9	1	0	40 : 2	19
2. LITIJA	10	6	2	2	17 : 13	14
3. IZOLA	10	7	0	3	13 : 10	14
4. ILIRIJA	9	5	2	2	16 : 6	12
5. RUDAR	10	5	1	4	15 : 7	11
6. KOPER	9	3	3	3	15 : 15	9
7. LJUBLJANA	10	4	1	5	12 : 15	9
8. SLOVAN	10	3	1	6	26 : 19	7
9. IDRIJA	8	2	0	6	7 : 30	4
10. TABOR	8	1	1	6	4 : 25	3
11. SAVA	10	1	0	9	5 : 28	2

Pionirji :

1. RUDAR I	5	5	0	0	33 : 3	10
2. LITIJA I	5	3	1	1	11 : 7	7
3. LITIJA II	5	2	1	2	6 : 5	5
4. CEMENT 1876	5	2	0	3	14 : 14	4
5. HRASTNIK	5	1	0	4	7 : 18	2
6. RUDAR II	5	1	0	4	2 : 26	2

— S svojo šipo nam je tale uničil čisto novo žogol

Dedek Mráz

Tudi letos bo Dedek mráz obiskal naše najmlajše občane. Tokrat bo razveselil VSE OTROKE iz naše občine, do vključno 4. razreda osnovne šole, s praktičnimi darili, starejši učenci pa bodo dobili skupinska darila. Najlepše darilo za vse bo prijeten kulturni program, ki ga bodo pripravili otroci iz vrtcev za predšolske otroke, za šolarje pa učenci posameznih osnovnih šol. Prireditve se bodo začele 26. 12. na Primskovem — končna prireditve pa bo 4. 1. 1977, v novi osnovni šoli Litija, ko bo gostovalo Šentjakobsko gledališče iz Ljubljane

„Pivo, sokovi, tonik...“

za razvedrilo — za razvedrilo

BREZ BESED

Anekdote

Polomija

Ob pariški letalski razstavi se je pojedine udeležil tudi Charles Lindbergh (ameriški letalec, ki je 1927 kot prvi sam preletel Atlantik od zahoda proti vzhodu). Sedel je poleg Francozinje. Da bi se s svojim molčečim sosedom lahko pričela pogovarjati, je mlada dama brž pogledala sedežno karto z njegovim imenom in ljubezljivo vprašala: »Ste zdaj prvič v Parizu, monsieur Lindbergh?«

Božja previdnost

Znamenita ameriška igralka Helen Hayes je rekla na neki zabavi: »Bog poskrbi, da nam z leti vid opeša. To pa samo zato, da se še nadalje lahko brez skrbi pogledamo v ogledalu in si rečemo, da se nismo prav nič spremenili.«

SALE

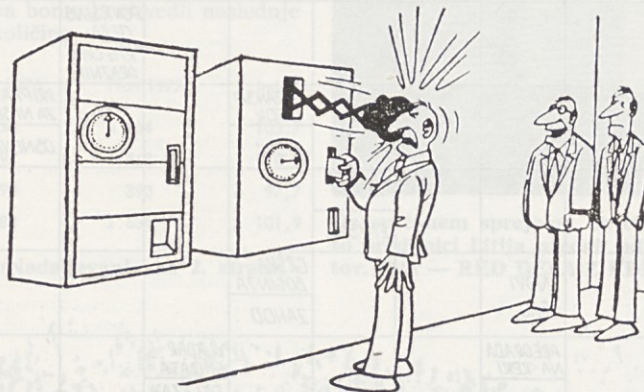
Profesorica zemljepisa: »V nekaterih avstralskih predelih manjka predvsem vode in mož. Lahko se voziš tudi tisoč kilometrov, preden srečaš moškega. In če ga že srečaš, misli samo — na vodo.«

Zena, ki bi rada imela nov krznen plašč, potoži možu: »Kako star je moj sedanji kožuh, sem šele spoznala, ko sem hotela zanj nov ovratnik, krznar pa ni imel nobene enake kože, ker je ta žival že zdavnaj izumrla.«

Desetleten fantič je pisal z zimskih počitnic: »Draga mamica! Včeraj smo spet imenitno smučali. Nisem pa bil v formi in sem zlomil eno nogo. K sreči ne mojo.«

— Od tod dalje je samo spust!

— To je pa kontrolna ura za samudnike.

Kratke od vsepovsod

Svetovni rekord v zaušnicah sta postavila leta 1931 neka Rusa iz Kijeva. Brez odmora sta si delila klofute 30 ur.

Prve avtomate za pobiranje parkirnine so postavili v Oklahomi (ZDA) julija 1935. Izumil jih je Američan Magee.

Najdražji porto za premalo frankirano pošiljko je bilo treba plačati v Nemčiji ob inflaciji leta 1923. Kazenska znamka za ta prestop je stala 100 milijard mark.

Najvišje se vzpne železnica v Peruju. Normalnotirna proga doseže v kraju La Cima nadmorsko višino 4849 metrov (Triglav 2864 m).

Najglasnejšo sireno je imela britanska potniška ladja Queen Elisabeth. Uglasa je bila na basovski A in jo je bilo moč dobro slišati 16 km daleč, s posebnimi napravami pa celo 160 km.

Najmanjše školjke živijo v Atlantiku. Poprečno imajo v premeru komaj 0,85 milimetra

Največje školjke pa živijo v Indijskem oceanu. Nekatere so več kot poldrugi meter dolge in do 250 kilogramov težke. Lupine teh školjk pa so debele okoli 10 centimetrov.

Uradni rekord v doseženi višini z letalom ima od 25. julija 1973 sovjetski letalski častnik A. Fedotov. Z letalom tipa MIG-25 se je omenjenega dne dvignil 36.240 m visoko.

Najgloblji rudniški rov je v nekem rudniku ob Ontarijskem jezeru na severu Združenih držav Amerike. Najnižja točka rova je 2461 metrov pod zemeljskim površjem.

Najmanjšo violino, na katero pa je še mogoče igrati, je izdelal Anglež T. B. Pollard. Dolga je 14 centimetrov in jo lahko spravite v žep.

Najožja morska pot vodi med grškim otokom Evbojo in celino. Odsek pri Halkisu je komaj štirideset metrov širok.

Novoletna nagradna križanka

Rešitve nagradne križanke oddajte v skrinjico glasila Litijski predilec do srede, 5. januarja 1977, do 12. ure.

Nagrade:

1. nagrada 50.— din
2. nagrada 30.— din
3. nagrada 20.— din

Križanko rešil:

Ime in priimek:

Oddelek, naslov:

Novoletna nagradna križanka

		KEMIJSKI ZNAK ZA ŽVEPLO	KRATICA ZA RECEPT	LJUBEZENSKO PESNIŠTVO	KRAJ NA PRIMORSKEM	AFRIŠKI POLITIK	ROPANJE OPLENJANJE	MEDNAR. ORG. ZA BEGUNCE	NIKOLNICA	UDAJANJ. PODAJANJE	STARO ČISTIL. SREDSTV.	BAL	EMANCIPIRAN	ČEVJARSKO ORODJE	NINO CERAR	FRANC. TEROR ORGAM																							
		VAŽEN ODD. NAŠE TOVARNE	SESTAVIL: JOŽE VIZLAR	DALMAT. VINO REKA V CELJU	MAKED. M. IME KAZALNI ZAJMEK	FORMOZA	DALM. Ž. IME	VZHOD	NAIVNA ŽENSKA TRUP	ANGLES. UNIVER. MESTO	REKA V ANGLIJI	SRBSKO MOŠKO IME	TUJE ŽENSKO IME	KEMIJSKI ZNAK ZA JOD	SOV. REP. OB. BALTIKU	ODVOJENOST OSAMLJ.	SEVER	PROPAGIRANJE PROIZV.	PRVA ČRKA ABECEDE	AVTO OZNAKA NEMCIJE	DEL. MOTORJA AVTOMOB.	SLOV. NAR. OSVOBOD. BRIGADA	TEŽA EMBALAŽE																
		PERZIJAZ	IME RASIS. SMITA. KDO JE RUTINIR.	SREČNO 1977	ULČAR JANEZ HRVATS. NAR. HERO.	VRANAM PODOBNE PTICE	MEDMET BOLEČINE. TKANO BLAGO	PRITISK. OBČUTER KRIVDE	SOV. ŠAH. VELEMOJ. NAŠA REKA	DOBRI NEJAS. SL. SLOV. DRAM. IGRALEC	REKA V LENINGR. MOŠKO IME	ŠOLSKI RED	KRAJEV. VITEZ V FRANCJI	OLGA VIDOVIČ. TRIDIJ	VRSTA. POTICE. HILEV	NADUHA. MAJHNA OMARA	VRSTA ŽITARICE	KUHINJ. ELEMENT. VERDIJEVA OPERA	ALUMINIJ. GLASILO IT. PARTIJE	SREČNO 1977	STARA MAMA. STANE SEYER	POVRŠINS. TERA. KIMEČVI. PRAZNIK	PRIROČNIK. TRODSKA PAPIGA	PRIPRAVA ZA NASEK. OSNOVA	KISAR. EMISAR	GRŠKA BOGINJA. ZAHOD	VLADAR. EMIRATA. DEL. ZAPESTJA	GLAVNI ŠTEVNIK. ATA	LJUBKOVIČ. Ž. IME. VRSTA. DMARE	SEVER	EKSPL. ZIVNA TELES	PIJAČA. ST. SLOV. GORSTVO V SZ	LJUBSKA REPUBLIK. STAR. JAP. PRESTOLN.	ČELOVŠKI ŠPORTNI KLUB	IME IGRALKE. GADNER	KARTA. PRI. TAKRU. MESTO V DALMACIJI	ŽENSKO IME. NEMŠKI PREDLOG	MEDMET. ALBANLJA	PRVA ČRKA ABECEDE
		PERZIJAZ	IME RASIS. SMITA. KDO JE RUTINIR.	SREČNO 1977	ULČAR JANEZ HRVATS. NAR. HERO.	VRANAM PODOBNE PTICE	MEDMET BOLEČINE. TKANO BLAGO	PRITISK. OBČUTER KRIVDE	SOV. ŠAH. VELEMOJ. NAŠA REKA	DOBRI NEJAS. SL. SLOV. DRAM. IGRALEC	REKA V LENINGR. MOŠKO IME	ŠOLSKI RED	KRAJEV. VITEZ V FRANCJI	OLGA VIDOVIČ. TRIDIJ	VRSTA. POTICE. HILEV	NADUHA. MAJHNA OMARA	VRSTA ŽITARICE	KUHINJ. ELEMENT. VERDIJEVA OPERA	ALUMINIJ. GLASILO IT. PARTIJE	SREČNO 1977	STARA MAMA. STANE SEYER	POVRŠINS. TERA. KIMEČVI. PRAZNIK	PRIROČNIK. TRODSKA PAPIGA	PRIPRAVA ZA NASEK. OSNOVA	KISAR. EMISAR	GRŠKA BOGINJA. ZAHOD	VLADAR. EMIRATA. DEL. ZAPESTJA	GLAVNI ŠTEVNIK. ATA	LJUBKOVIČ. Ž. IME. VRSTA. DMARE	SEVER	EKSPL. ZIVNA TELES	PIJAČA. ST. SLOV. GORSTVO V SZ	LJUBSKA REPUBLIK. STAR. JAP. PRESTOLN.	ČELOVŠKI ŠPORTNI KLUB	IME IGRALKE. GADNER	KARTA. PRI. TAKRU. MESTO V DALMACIJI	ŽENSKO IME. NEMŠKI PREDLOG	MEDMET. ALBANLJA	PRVA ČRKA ABECEDE

